

CHKO FEB 21 1962

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. 5
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

VIENYBĖ

75 N. 7 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1962 M. VASARIO (FEBRUARY) 16 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Vasario 16 sukakties proga visais laikais lietuvių keliai ir mintys susitikdavo prie dr. Jono Basanavičiaus kapo Vilniaus Rasuose. Ir dabar lietuviui čia brangi susikaupimo vieta, ar jįsai būtų Tėvynėje, ar tolimiausiame pasaulio kampelyje. Nuotrauka daryta 1961 m. vasarą.

Dalinamės viltimis ir tikėjimu

IŠTRAUKOS IŠ LIETUVOS PASIUNTINYBĖS WASHINGTONĖ PATARĖJO DR. S. BAČKIO KALBOS, KURI BUVO PASAKYTA VASARIO 16 MINĖJIME, WASHINGTONO LIETUVIŲ SURENGTAME VASARIO 11 D.

... Minime didingą Lietuvos valstybės aktą — jos nepriklausomybės paskelbimą. Švenčiame jo sukaktį. Patys prisimename ir kitiems primename, kad nors Lietuva yra Sovietų Sąjungos okupuota ir lietuvių tauta velka sunkų vergijos jungą, LIETUVOS VALSTYBĖ TEBEEGZISTUOJA. Nėra jokio tarptautinio akto, kuris būtų mūsų valstybės tarptautinį pripažinimą pažeidęs ar jos reikalų kaltaręs. Nėra pasirašytos jokios taikos sutarties, kuri bū-

tų Lietuvos valstybės statusą pakeitusi.

Svėsdami Vasario 16-ąją, lietuviai yra nepaprastai dėkingi JAV vyriausybei ir tautai, kad nepripažįstama Lietuvos bei jos kaimynių valstybių inkorporaciją į Sovietų Sąjungą ir tebe laikoma galiojančiomis visas sutartis, kurias jos su Lietuva yra pasirašiusios.

Šioji JAV laikysena suteikia mūsų Tautos šventei ir prasmingumo, ir išskilingumo ir oficialumo.

Mes džiaugiamės, kad kasmet Vasario 16 proga susilaukiame iš JAV vyriausybės tos laikysenos patvirtinimo, o Senate ir Atstovų Rūmuose — Vasario 16 paminėjimo.

Tai didelė mums, ypač pavergtai lietuvių tautai, paguoda ir parama.

Šiomet ypač malonu yra, kad JAV prezidentas Kennedy Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo istorinę dieną priima lietuvių delegaciją.

Tai moralinis aktas, kuris

Nukelta į 5 psl.

Lietuvos laisvė

JUOZAS TYSLIAVA

VIENYBĖ, 1941 M. VASARIO 14 D.

Pernai, minėdami Lietuvos nepriklausomybės sukaktį, mes netikėjome, kad 1941 m. vasario 16 d. mūsų tėvynėi vėl bus išplėsta laisvė. Dar mažiau norėta tikėti, kad mūsų tėvų kraštą okupuotų bolševikai, tie patys rusai, kurie imperializmo replėse mus laikė daugiau, kaip 120 metų.

Buvo manyta, kad naujieji Kremliaus valdovai gal neis senaisiais carų keliais.

Todėl kiekvienu atveju, kai tik būdavo jaučiamas bent mažiausias pavojus Lietuvos nepriklausomybei, mūsų akys, tarytum instinktyviai, nukrypavo į rytų pusę. Vis tiek, kas Lietuvai grumodavo — vokiečiai ar lenkai, mes tikėdavome didžiuoju rytų kaimynu, kuris daugiau, kaip dvidešimts metų mums kartodavo:

“Sovietų Sąjunga — visų mažųjų valstybių nepriklausomybės gynėja...”

Bet tai buvo žiauri klaida, melas ir apgavystė. Tai buvo skaudi likimo ironija. Tris mažasias, niekam jokio pikto nepadariusias, Pabaltijo valstybes pasigrobė, kaip tik tas kaimynas, kuris visą laiką kalbėjo apie draugiskumą ir jų apsaugą.

Nenuostabu, jeigu šiais metais Lietuvos nepriklausomybės minėjimas, ypač Amerikos lietuvių kolonijose, virto milžiniška protesto demonstracija. Minėdami nepriklausomybės sukaktį, Amerikos lietuviai aiškiai sako:

LIETUVIŲ TAUTA NIEKADOS NEIŠSIŽADĖS LAISVĖS!

Daugiau, kaip dvidešimts metų mes džiaugėmės ta laisve, kuri, kaip jau visiems gerai žinoma, buvo pirktą brangia kaina — pačių geriausių Lietuvos sūnų krauju.

Kaip pavienis žmogus trokšta būti laisvas, taip ir tauta, gyvenanti savo teritorijoje, kalbanti savo kalba, nenori būti kitos tautos įnamiu.

Kai bus nušluotos diktatūros, kai tautos vėl pradės ausuoti laisvę, tai ir ant Nemuno krantų bus giedra ir gražu. Juk —

“... Saulė Lietuvos tamsunus prašalins”.

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Vasario 16-oji nūdien sąmoningam lietuviui primena, ko jo tauta neteko. Amerikos lietuviui Lietuva juk tikra “už jūrų mylimoji”. Poeto Mykolaičio-Putino posakiu: “Meluotų kas sakytų, kad aš tavęs nuo pat jaunystės nemylėjau”. Tysliavos žodžiais, Lietuva tai mūsų “deimantas aukso raštuo-se”. Bet ta mylimoji dar niekad istorijoje tokios sunkios nedalios neturėjo kaip šiandien. Sąlygas pavaižduoja karaliaus Mindaugo laikais Vakarų Europoje vaikščiojusi pasakėčia apie Liūtą, kuris Avelę pasišaukęs, paklausė: “Ar mano kvapas dvokia krauju?” Teisinga Avelė atsakė: dvokia. Liūtas ją sudraskė kaip kvailiukę. Pasišaukė Vilką ir to paties paklausė. Šis atsakė: nedvokia. Liūtas jį sudraskė kaip saldžiu vaujantį pataikūną. Galiausiai pasišaukė Lapę ir paklausė: “Nejau mano kvapas krauju dvokia?” Gudri Lapė atsiliepė: “Šiandien sergu slogučiu ir negaliu užuosti.” Ji išliko gyva. Mūsų broliai ir seserys Lietuvoje dabar pergyvena slogutį. Ne visi mes Amerikoje tai suprantame. Liūtas mūsų čia nepasiekia sudraskyti, todėl į žiaurų istorijos kišamą klausimą atsiliepiame tai avelėmis, tai vilkais, bet išliekame gyvi. Tačiau ir mūsų broliai, seserys Lietuvoje, kas bus, kas nebus, išliks gyvi!

Gyvena dar penki gyvi 1918 m. nepriklausomybės aktą pasirašiusieji. Du (buvęs prezidentas Stulginskis ir ministeris Klimas) gyvena užčiauptomis burnomis Lietuvoje, okupanto prikankinti. Vienas leidžia senatvę Šveicarijoje (prel. Šaulys). Du tremtyje Amerikoje: prof. M. Biržiška Kalifornijoje, prof. S. Kairys prieglaudoje New Yorko

Nukelta į 4 psl.

Lietuviai Kalifornijoje

Vladas Bakūnas

VASARIO 16 MINĖJIMAS LOS ANGELES

Vasario 16 minėjimą Los Angeles rengė ALTo skyrius, lietuvių šv. Kazimiero parapijos salėje vasario 11 d.

Minėjimą pradėjo ALTo sk. pirm. Juodelė, be to, kalbėjo miesto atstovas, latvių beiešty atstovai ir Lietuvos garbės konsulas dr. J. Bielskis.

Pagrindiniu kalbėtoju buvo frontininkų vadas, Darbininko redaktorius prof. J. Brazaitis, kuris, vietinio ALTo skyriaus valdybos kviečiamas, šia proga specialiai atskrido iš Brooklyno.

Po kalbų – dramos mėgėjų sambūris suvaidino trumpą veiklą "Vieną birželį".

Po oficialiosios dalies, viename restorane buvo surengti pietūs svečiui iš Brooklyno prof. J. Brazaičiui pagerbti. Dalyvių salėje buvo apie 300, restorane apie 100. Tai gi – nepriklausomybės paskelbimo minėjime, kolonijoje, kurioje lietuvių skaitoma jau gerokai virš 4000. Tiesa, dalyvių skaičių sumažino kaip tik tą savaitgalį pylęs labai smarkus lietus, sulaukęs namuose ypač tuos, kurie gyvena užmiestečiuose.

RŪTA LEE - KILMONYTĖ KAZIMIERINIŲ POBŪVYJE

Lietuviškoji publika savo tarpe Rūtą Lee-Kilmonytę matys kovo 4 d., lietuvių šv. Kazimiero par. metinės šventės – kazimierinių – proga. Kaip jau ir visa eilė metų, ši parapija, klebono kun. J. Kučingio vadovaujama, savo metines šventes padarotikromis šventėmis ne vien jose religinio turinio beiškantiems, bet ir tokiems, kurie tos parapijos šventėse ieško vien lietuviškumo.

Programoje dalyvaus Rūta Lee-Kilmonytė ir solistė Janina Liustikaitė. Parapijos choras pasirodys su naujomis giesmėmis ir dainomis.

DEL V. K. BANAIČIO PASKAITOS

Kazimierinių išvakarėse, kovo 3 d., buvo numatytas kitas nemažas lietuvių parengimas su svečiu net iš Europos – V. K. Banaičio paskaita-pranešimu. Bet, atrodo, šis parengimas dabar ar tik neišsilaš "skystas", nes jam iniciatyvos pasiūlymė ne kokia nors kultūrinė ar visuomeninė organizacija, bet politinė partija (tautininkai). Nepasitikdami savim suruošti didesni priėmimą, jie pasikvietė vos kelių organizacijų pirmininkus ir porą privačių asmenų, norėdami sudaryti priėmimo komitetą. Bet kaip dabar jau plačiai kalbama, iš komiteto "nubyrėjo" patys stambiausieji, turį didžiausią užnugarį visuomenėje: ALTo pirmininkas pareikė, kad jis susirinkime dalyvauja tik kaip privatus asmuo (buvo kvietas kaip ALTo pirmininkas), o galiausiai dabar ir visai pasitraukė. Bendruomenės apylinkės pirmininkas nesutiko daryti parengimo tautininkų namuose ir komitete taip pat visai nedalyvauja ir galiausiai Kultūros Klubas pirm., susirinkime dalyvavęs, bet dabar iš jo pasitraukė (mano nuomone iš visų kviestų organizacijų kaip tik Kultūros Klubas būtų pats kompetingiausias tokį priėmimą rengti – net be kitų pagalbos).

V. K. Banaitis yra kompozitorius ir todėl būtų buvę geriau, jei jo priėmimu būtų pradėję rūpintis kad ir toks Kultūros Klubas arba net ir toks Dailių Menų Klubas, pasikviečiant talkon reikiamą skaičių rašytojų, kompozitorių, muzikų, poetų, kurių čia gyvena gana daug.

LB SUSIRINKIMAS

Los Angeles apylinkės (Lietuvių Bendruomenės) pirm. inž. J. Motiejūnas skelbia, kad apylinkės metinis susirinkimas įvyks vasario 25 d. (sekmadienį) 12 val. Lietuvių B. Centre, 4415 Santa Monica Blvd.

Susirinkimo dienotvarkėje pranešimai, jų apsvaistymai ir priėmimas, ateinančių metų veiklos siūlymai bei svarstymai, na ir – pats nedėkingiausias reikalas – naujos valdybos rinkimai. Čia, mat, jau eilę metų turima sunkumų su kandidatais į valdybą: kai siūloma – sąrašas susidaro gana ilgas, bet paskui iš jo nebelieka nei tiek, kiek reikia narių į valdybą... labai mėgstama atsisakinėti, vis dėl to pačios, labai nepatikimos, priežasties "neturiu laiko".

Inž. J. Motiejūnas į Los Angeles atvykęs iš Australijos apylinkėi vadovauja apie tre-

PASISAKO UŽ "UŽUOLANKĄ"

Ryšium su Vienybės sausio 26 d. laidoje tilpusia žinute, kurioje kalifornietis Juozas Kaributas buvo kaltinamas dėl nepakankamo kuklumo naujausiam "Užuolankos" numeryje, Vienybėje yra gauta eilė laišku, kuriuose kaip tik pasisakoma už Kaributą.

Pavyzdžiui, Los Angeles scenos darbuotojų grupė tvirtina, kad "vieno anonimino asmens padarytas labai negražus bandymas suvesti asmenines sąskaitas su mūsų lietuvių kolonijos gerai žinomu režisorium ir spaudos darbuotoju Juozu Kaributu".

Laiške nurodoma, kiek ir kokį nuopelną Kaributas turi Los Angeles kultūrinėje veikloje. Laišką pasirašo: A. Mironas, O. Mironienė, D. Andrašiūnaitė, Vl. Gilyas, E. Dovydaitienė, J. Peterienė, L. Žilvičiūtė, J. Šlupinys, D. Mackelienė.

Panašiai atsiliepa ir O. Račkienė, kuri, kaip savo laiške pabrėžia, "kad nesmagu ir apgailėtina, kad pas mus randasi tokių žmonių, kurie... su malonumu paželdžia kito asmens garbę". Be šių gauti ir du anoniminiai laiškeliai, kuriuos pasirašė "Skaitytijos" ir "Marytė". Jie netiekina Kaributą, kiek puola redakciją, kad tokia korespondencija tilpo.

Vienybės redakcija, kurios manymu, reikia duoti vietos laikraštyje pasireikšti visokioms nuomonėms, sausio 26 d. (kaip jau buvo pereltame nr. nurodyta) panaudojo savo nuolatinio bendradarbio žinią. Kadangi tik iš diskusijų atsiranda tetsybė, čia duodama proga pasisakyti ir kitokią nuomonę turintiems. Manome, kad tos diskusijos šiuo ir bus užbaigtos.

IŠ KUCHEL - LIPSCOMB REZOLIUCIJAI REMTI KOMITETO DARBŲ

Los Angeles, Calif. – "Vasario mėnesį", – kalbėjo Leonardas Valiukas, Kuchel-Lipscomb Rezoliucijai remti komiteto vadovybės posėdyje, įvykusiame 1962 m. sausio 26 d., Los Angeles mieste, – "bus įnešta į JAV-bių kongresą naujų rezoliucijų, panašų ar net labai artimų Kuchel-Lipscomb rezoliucijai. Keli senatoriai ir kongresmanai tai yra jau pažadėję atlikti". Tuo atveju, anot L. Valiuko, Kuchel-Lipscomb Rezoliucijai Remti Komiteto koordinatoriaus, kova už Kuchel-Lipscomb rezoliucijos pravedimą darysis lengvesnė.

Remkite biznierių, kurie skelbiasi Vienybėje!

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.
37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket
(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

RŪTA LEE-KILMONYTĖ NAUJAME FILME

Rūta Lee - Kilmonytė ir Peter Lawford "Sergeants 3" filme.

Vasario 9 d. 28-se Los Angeles ir aplinkinių miestų kino teatruose pasirodė filmas "Sergeants 3", kuriame vaidina Rūta Lee-Kilmonytė. Filme gana daug Hollywoodo pasaulio žvaigždžių: Frank Sinatra, Dean Martin, Samie Davis Jr., Peter Lawford, trys Bing Crosby sūnūs. Rūtos Lee-Kilmonytės dalyvavimas filme su tokiomis garšenybėmis, yra, be abejo, geras žingsnis aukšty. Rūta tame filme, berods, yra vienintelė moteris aktorė. Rūta matoma daugiausia su Peter Lawford (prezidento Kennedy švogeriū).

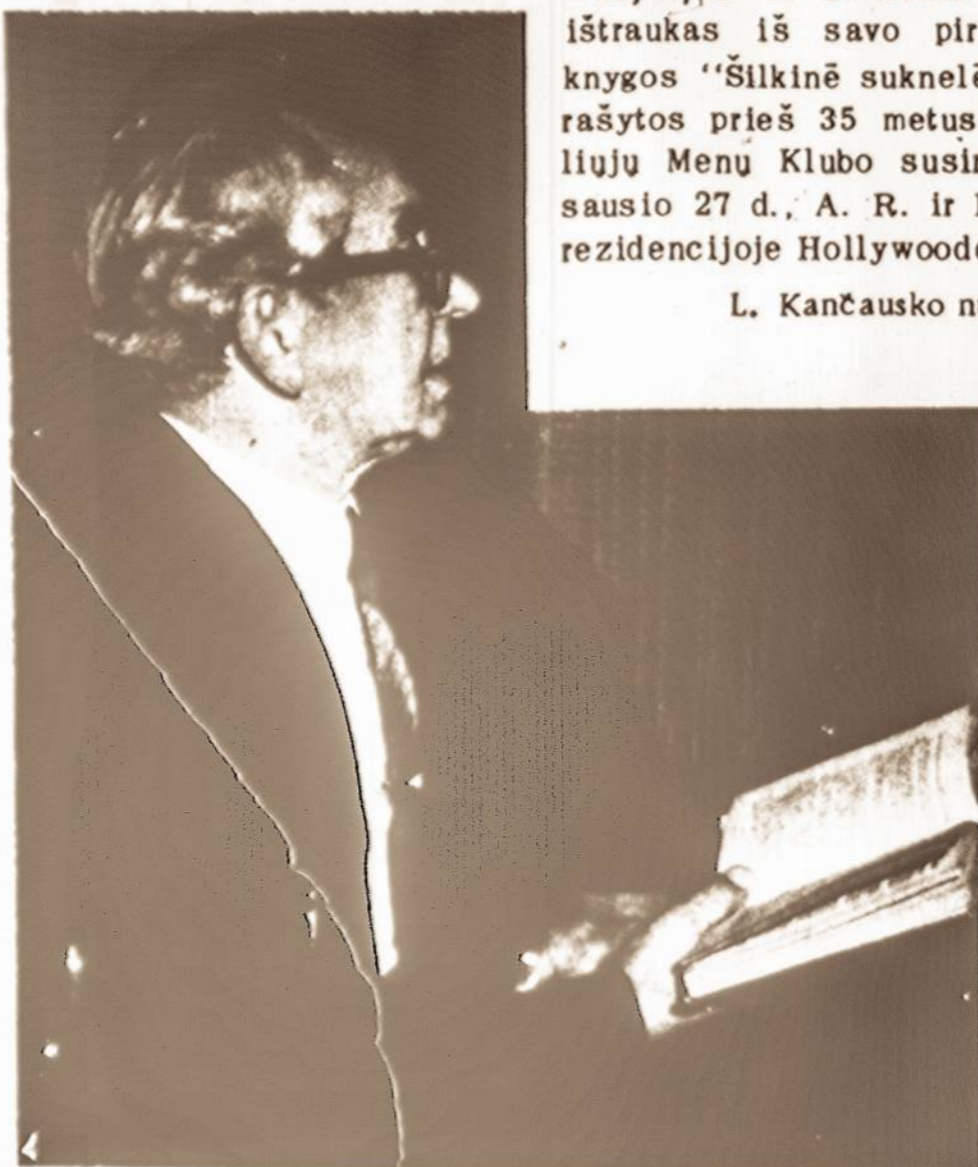
Filmas, Frank Sinatra ga-

minys, pagal autorių W. R. Burnett, vaizduoja amerikiečių armijos kovas su indėnais, antroje 19-tojo amžiaus pusėje, pagal tuos laikus galima sakyti "kariškas", su gausiais būriais kareivių, indėnų ir arklių... Nepaprastai gražios (filmas spalvotas) dykumų ir kalnų apylinkės. Filmas suktas, rodos, Colorado ir iš dalies Kalifornijoje.

Prieš filmui pasirodant ekrane, kelias dienas prieš tai, Rūtos nuotraukos tilpo net keliais atvejais vietos laikraščiuose, o be to, apie ją, kaip lietuvaltę, parašė net garsioji Hollywoodo kolumnistė Louella O. Parsons.

Rasytojas J. Svaistas skaito ištraukas iš savo pirmosios knygos "Šilkinė suknelė" (parašytos prieš 35 metus) Dailių Menų Klubo susirinkime sausio 27 d., A. R. ir E. Arbu rezidencijoje Hollywoode.

L. Kančausko nuotrauka

TĘSIAME daugiau kaip 100 metų didindami dividendus

NAUJAI

PAKELTI IŠMOKĖJIMAI

4% PER METUS

3 3/4% reguliariai

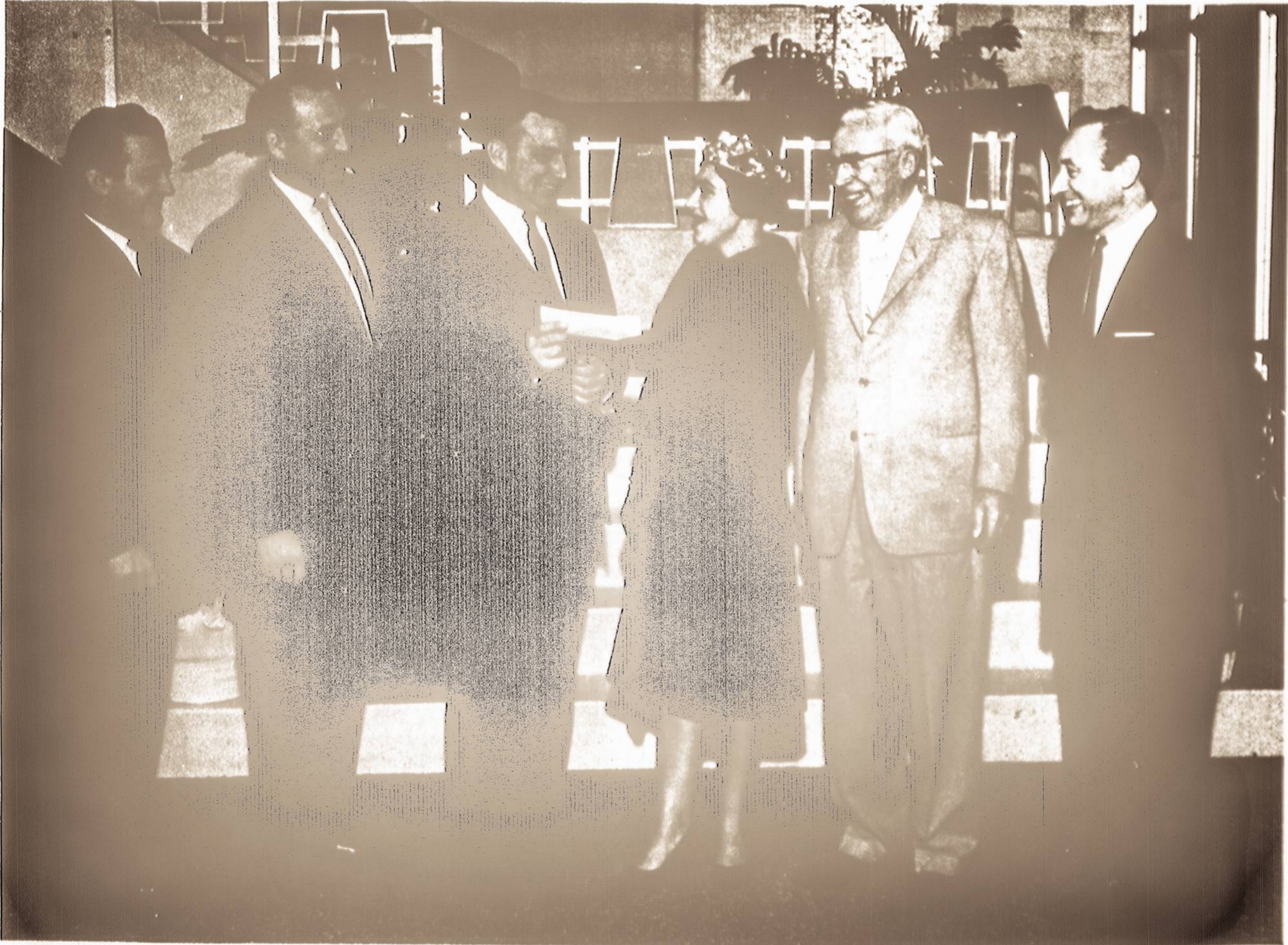
Dividendo plus 1/4% specialaus priedo taupomosioms sąskaitoms pastovloms daugiau kaip keturis metų ketvirčius. Dividendai apskaičiuojami metų ketvirčiais pradedant sausio 1, 1962 paremti nuolatiniu patenkinamumu pelnu. **DIVIDENDAI MOKAMI NUO ĮDĖJIMO DIENOS** Apskaičiuojama pilnais metų ketvirčiais.

THE KINGS COUNTY SAVINGS BANK

A Mutual Bank "... where your money works only for YOU!"
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Eastern Parkway Office: 539 Eastern Parkway at Nostrand Ave. Brooklyn, N. Y.
Broadway Office: 135 Broadway at Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Massapequa Office: Hicksville Road and Jerusalem Avenue Opposite Holiday Park Shopping Center Massapequa, N. Y.

JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos informacija

Jeronimas Ignatonis, Centro Valdybos narys švietimo reikalams, sudarė ir Centro Valdyba patvirtino švietimo Tarybą šios sudėtis: Bronius Klorė, Grasilija Melluvienė, Vytautas Kasniūnas, Bernarda Beleskienė, Matas Krikščionas, Juozas Plačas, Alicija Rugytė, Viktoras Binkis, Vincentas Liulevičius, Petras Maldeikis, Juozas Tamulis ir Aldona Simaitienė.

Švietimo Taryba savo darbą jau pradėjo. Oficialus švietimo Tarybos adresas yra pirmininko: Jeronimas Ignat-

tonis, 6642 S. Francisco Ave., Chicago 29, Illinois. Tel. RE 7-2739.

Centro Valdyba patvirtino, centro valdybos vicepirmininko kun. Stasio Santaro pristatytą Kultūros Fondo Valdybą šios sudėtis: Kun. Stasys Santaras – pirm., Stasė Semėnienė ir Vladas Būtėnas – vicepirmininkai, Vladas Macas – sekr., Jonas Gudas – ižd., Kazys Rožanskas – reik. ved. ir Anatolijus Lakas – vald. narys "GIMTOSIOS KALBOS REIKALAIS". Kultūros Fondo adresas: Kun.

Stasys Santaras, 717 West 18th St., Chicago 16, Ill. Tel. CA 6-2929.

Taip pat jau baigiama sudaryti iš visų kultūros sričių kultūrininkų Kultūros Fondo Taryba.

TAUTINIŲ SOKIŲ ŠVENTĖ: JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės Valdybų susitarimu, II-oji JAV ir Kanados Lietuvių Tautinių Sokių Šventė rengiama 1963 m. birželio pabaigoje ar liepos pradžioje. Repertuaras jau pradėtas ruošti. Iki bus sudarytas šventei rengti komitetas, visos tautinių šokių grupės, numatančios dalyvauti II-ojoje Tautinių Sokių Šventėje, registruojasi pas LB Chicago Apygardos valdybos narį adresu: Stasys Šiaučiūnas, 2511 West 69th St., Chicago 29, Illinois. Tel. HE 4-1979.

CENTRINĖS APYLINKĖS VALDYBA: Clevelande veikusiai prie JAV Lietuvių Bendruomenės centro valdybos centrinei apylinkės valdybai atsistatydinus, JAV LB centro valdyba pakvietė adv. Rapolą Škipitį naują valdybą sudaryti Chicagoje. Į valdybą įeiti maloniai sutiko Jonas Talalas ir Liucija Stasiūnienė. Visais centrinės apylinkės reikalais kreiptis į pirmininką adv. Rapolą Škipitį adresu: 5613 So. Emerald Ave., Chicago 21, Illinois. Tel. TR 3-2873.

Į Centrinę Apylinkę kviečiami jungtis toliau nuo lietuviškų kolonijų gyvenantieji ir bendruomenės apylinkėi dėl nuotolio negalintys priklausyti lietuviai.

Skautiškos uniformos reikmenų galima gauti pas LSB ūkio skyriaus vedėją pavaduotoją, kurio naujas adresas yra: Juozas Toliušis, 7418 So. Claremont St., Chicago 36, Ill.,

MUMS RAŠO:

...Juozo Tysliavos leidžiama ir redaguojama Vienybė man buvo mieliausias iš visų lietuviškų laikraščių. Gėdžiu, kad jis toks ir paliktų, per daug nepakitėdamas. Norėdamas šilto jausmo skolą kaip nors išlyginti, bandysiu vienu kitu žodžiu Vienybę palaikyti. Čia siunčiu pirmąjį "čekį" – eilėraščių.

KAS TU ESI, O DIEVE?

O Dieve, kas Tu esi?
Tu esi kosmo platybėse,
Tu esi atomo mažybėse,
Kas Tu esi, o Dieve?

Tu sukies saules apie saules, –
Tu sukiesi saulų saulėse;
Tu sukies atomus apie atomus,
Tu sukiesi atomų atomuose.

Kokia neapsakoma esi Tu jėga,
Sukanti neaprepiamą visatą,
Tu esi viskas, kas stovi ir bėga,
Kas juda ir nejudą, Tu esi Visata.

Tu esi nepastiekama atomo mažybė,
Kurioj be pradžios jau yra gyvybė,
Taipgi neišmatuojama didybė,
Kur nei mirties nei laiko – tik begalinė beribė.

Tu gyvas ir akmenų šaltame
Ir ugnį tirpdančioje ugnyje,
Tu toks mažas, kad esi visame kame,
Ir toks didis – viskas yra Tavvyje...

VITOLS VERKUS

Chicago, Ill.

Chicagos Lietuvių Operos atstovai lankėsi pas Standard Federal Savings and Loan Association vadovybę ir apžiūrėjo naujai atstatytas banko patalpas. Ta pačia proga to banko vadovas Justinas Mackevičius įteikė 500 dol. čekį "Aidos" operos pastatymui paremti. Iš k. l. d.: Algirdas Trinkūnas, sol. Stasys Baras, Justinas Mackevičius, J. d., dabartinis banko prez., įteikia čekį Margaritai Monikienei, Justinas Mackevičius, Sr. ir Vytautas Radžius.

Komp. V. K. Banaičio sukurtai operai "Jūratė ir Kastytis" išleisti komitetas paskelbė kad iki vasario 1 d. buvo gauta 2,750 dol. Aukotojams dėkojama ir kviečiama pagal išgales dar aukoti: Lith Opera Fund, c/o Mr. S. Baras, 3723 W. 68th St., Chicago 29, Ill., arba tiesiog į ein. sąskaitą: Lith. Opera Fund Acc., Standard Fed. Savings and Loan Assn., 4192 Archer Ave., Chicago 32, Ill.

Chicagos skautininkų-kijų ramovė, paskutiniu metu vadovaujama Prano Nedzinsko, ruošia spaudai lietuviškų spalvavimo sąsiuvinų išleidimą, kurie bus skirti vilkiukų tautinio auklėjimo pritimams. Šiuos sąsiuvinus paruošti ir išleisti sutiko Vladas Vijeikis. Leidinį finansuoti pažadėjo dr. Milda ir dr. Stasys Budriai. Nuoširdiems mecenatams priklauso vilkiukų ir visos Brolijos padėka.

Asbach Uralt
the great Brandy from the Rhine

VXOP - 50 Proof

GERMAN DISTILLERIES LTD., NEW YORK 20, N. Y.

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

VIENYBĖ The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštys in 1886, is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y. Telephone: APplegate 7-7257. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application.

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Atkelta iš 1 psl.

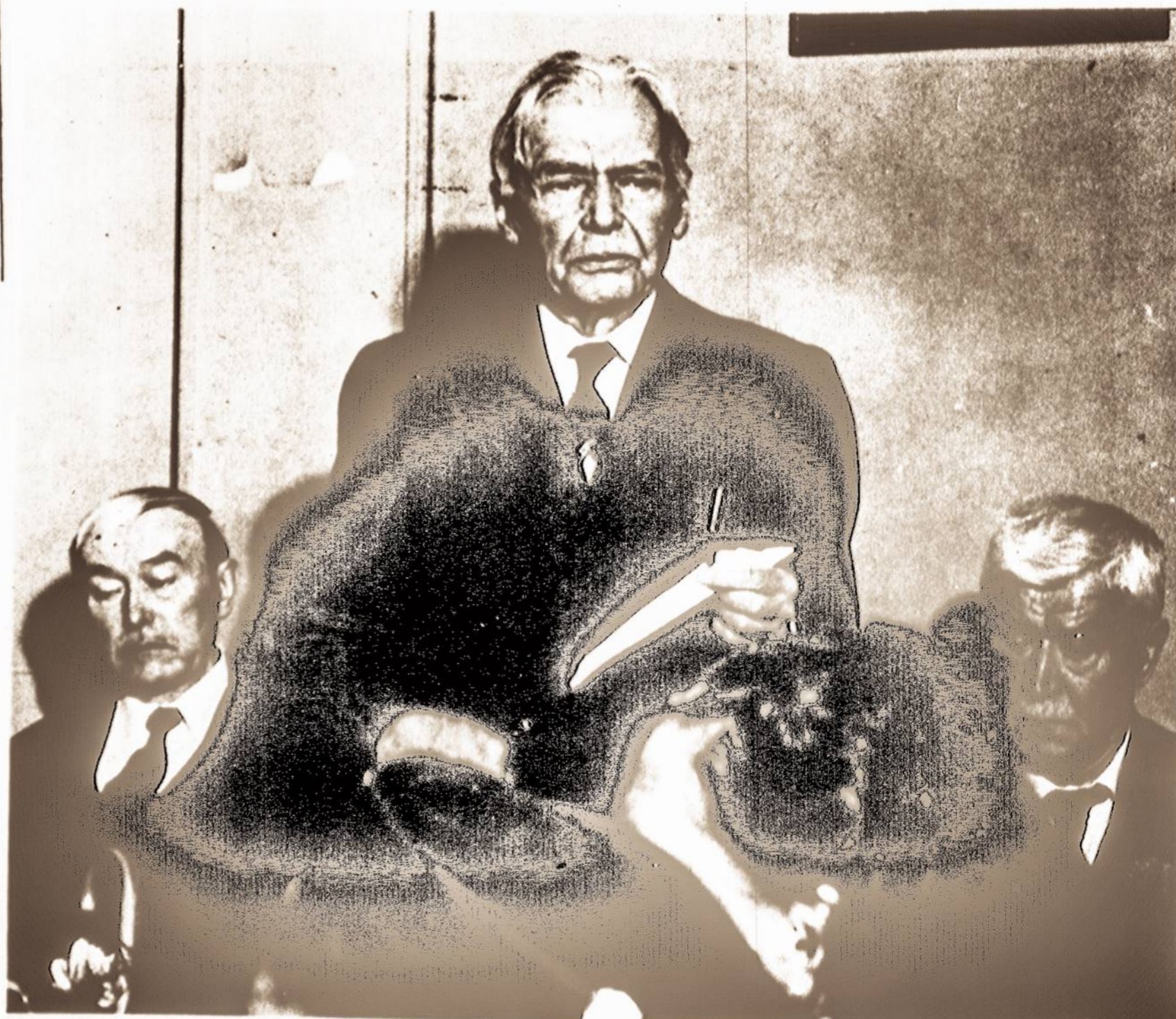
apylinkėse. Tauta jų ir jų bendradarbių vardo iš savo širdžių niekadoms neištrins. Jie buvo tikri nepriklausomos Lietuvos atkūrimo tėvai. Pats Kūrėjas gi yra įsakes: tėvus gerbk!

Tasai aktas tapo įgyvendintas, kada, maironiškai tariant, tvirti sugriuvo, silpni atsikėlė. Griuvo Romanovų kraujo caras-imperatorius ir kaizeris, atsikėlė lietuviai, latviai ir estai. Carui Aleksandriui III valdant Lietuvą, nuo jo nagų New Yorke atsidūręs jaunas Šliūpas, metai po VIENYBĖS gimimo, sušuko: Lietuva nori būti nepriklausoma! Caras desperatiškai siekė išlaikyti autokratiją, nepalietą vakarietiškos demokratijos ir uždavinį paliko savo netoli nuo obelies nusiritusiam sūnui Nikolajui II, kuris ir galvą paguldė ir 304 metų Romanovų autokratiją į kapus nusinešė. Autokratiją atkūrė bolševikai kitu pavidalu. Kas buvo Romanovai? Žymus rusas istorikas, prof. Kliučevskis rusų didikų kilmės knygoje Rodoslovece rado įrašyta, kad pirmas Romanovas Maskvon atvykęs valdovo Ivano Kalito (1328-1340) laikais iš "prūsų žemės". Jis vadinosi Andriūm Ivanovičium Kobuila (Kubilius?). Ainiai vadinosi ir Koškomis ir Zachariniais, iki pasisavino vardą iš vieno jų — Romano.

Kliučevskis dar pasakoja, kad antrasis Romanovas, Aleksis II, dvyliktus metus eidamas, susidaręs 13 leidinių knygynėlių, kuriame buvo dvi Lietuvoje (Vilniuje) spausdintos knygos: slavų gramatika ir žodynėlis. Aleksis vėliau išleido įstatymų knygą Uloženije (1649 m.), kurioje mūsų tyrėjai (Danauskas Drauge), sakosi, randą daug skolinių iš 1588 m. Lietuvos Statuto, spausdinto maskviečiams suprantama slaviška kalba. Caras jau iš mažens žinojo apie Lietuvoje spausdinamas knygas, nes Vilnius pirm Maskvos turėjo spaustuve. Rusai čia negali skelbtis "pirmieji".

Ir pirm Romanovų Maskvos valdovai turėjo politiskai jiems naudingo lietuvių kraujo. Didysai Maskvos kunigaikštis Vasilis vedė Vytauto dukterį, tokiu būdu jo vaikaitis Ivanas III buvo ketvirčiu lietuviu. Rusas istorikas Vernadskis sako: "Savo lietuvišku krauju Ivanas buvo atsargus ir taktiką iki pagrindų apgalvodavo. Be to, neišsiplepėdavo. Čia buvo panašus į Vytauto dėdę Algirdą. Jei šios Ivano būdo savybės iš tikrųjų priskirtinos lietuvių kraujui, tai jų pradžios, rodos, reikėtų ieškoti pas Vytauto senelį Gediminą". Ivanas valdė Maskvą 1462-1503 metais.

Vydūnas Prabočių šešėliuose sakė: "Žygiuoja lietuvių tauta, su ja žygiuoju ir aš". Jam, tartum, pritaria mūsų aukščiau cituotas Putinas: "Einu tolyn ir aš, Negrišiu atgalios. Antai, ten dunkso tėviškės kalnelis — Lydėjo jis mane nuo tolimos jaunystės, Telydi ir toliaus į didelį ir aukštą kalną. Matau aš naujo amžiaus žmogų Bekopiantį aukštyn iš po šiaudinio stogo". Čia Mykolaitis mato išsipildančią Tysliavos svajonę — išvesti brolius-seses iš Suvalkijos laukų į naują moderninį mašinų ir technikos amžių. Dr. Šliūpas 1918 m. rašė: "Lietuviai ieško naujų kelių, naujų įrankių, kurie nuves tautą į geresnį, šviesesnį ir platesnį gyvenimą". Bolševikų okupacija kelius užvertė, įrankius sulaužė. Bet tauta, visgi, kaip įmanydama Vydūno numatymu žygiuoja. Žygiuojame ir mes.

Steponas Kairys, Nepriklausomybės deklaracijos signataras, šioje nuotraukoje vaizduojamas vieno savo pagerbimo metu, po sunkios ligos ir operacijos dabar gyvena vienoje sanatorijoje Long Islande. Jau išengęs 84-uosius metus. Vyt. Maželio nuotrauka

Užsienių lietuviai liudija...

IŠ LIETUVOS DIPLOMATIJOS ŠEFO S. LOZORAICIO ŽODŽIO NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS PROGA

...Švęsdami Vasario 16 aktą, kuriuo buvo atstatyta Lietuvos valstybė, mes, užsienio lietuviai, liudijame laisviesiems kraštams, kad lietuvių tautos teisė būti laisvai, suvereninei bei nepriklausomai nėra pasenusi, bet palieka visados galioje, nežiūrint to, kad Sovietų Sąjunga yra ją sunkiai pažeidusi ir toliau pažeidžia, laikydama mūsų kraštą netelsėtoje okupacijoje. Ta mūsų tautos teisė tebegalioja ne tik kiekvienam lietuviui, kur jis bebūtų, krašte ar

užsieny, bet taip pat ir objektyviai, nes smurtas, o ypač toks, koki sovietai padarė Lietuvai, kad ir kaip ilgai jo padariniai egzistuos, nesukuria naujos teisės, o, priešingai, pažeistąją padaro tik aiškesnę bei kilnesnę.

...Yra daug žymių, kad sovietų priešpauža Lietuvoje vykdoma vis naujais ir pavojingais tautai būdais. Be įprastų komunistinei santvarkai priešpaužos priemonių, nukreiptų prieš bet kurią laisvę, sovietų okupacinė valdžia stiprina rusinimo akciją. Pastoviai plečiama rusų dėstomoji kalba mokyklose ir rusų mokyklų tinklas. Vis daugiau aiškėja siekimas versti jaunuomenę keltis iš Lietuvos į Sovietų Sąjungą tuo pretekstu, kad krašte nesą pakankamai darbo. Okupacinė valdžia naujai smogia prieš dvasišką ir tikinčiuosius ir planuoja sunaikinti Bažnyčią Lietuvoje.

Šių skriaudų bei pavojų akivaizdoje nepriklausomybės atstatymo akto sukaktis tepaskatina mus, užsienio lietuvius, ginti mūsų tautos interesus laisvajame pasaulyje ir dirbti jos laisvės atstatymui.

KVIEČIA AUKOTI

Šiomis dienomis Tautos Fondas išleido atsišaukimą, kuriame kviečia Amerikoje gyvenančius lietuvius aukoti Vasario 16 šventės minėjimo proga. Amerikos lietuvių aukoja per ALTą, o kitų kraštų lietuvių kviečiami savo aukas siųsti Tautos Fondo atstovybėms ar jo įgaliotiniams.

Efektingesnei kovai už Lietuvos laisvę reikalingos lėšos. Tautos Fondas finansuoja VLIKO išlaikomas priemonės: radiją, Eltos biuletenus ir radijo sekimo stotį (radijo programų iš Lietuvos).

Mums rašo...

Gavau vasario 9 d. Vienybę su priedu... S. Narkėliūnaitės paskutinis atsisveikinimas su tėvais Vienybės priede buvo labai jaudinantis ir bendrai kėlonės aprašymas įdomus. Kraštutinių, kurie kartais per daug viską kritikuoja, nereikėtų per daug smerkti ar jų paisyti.

...Priedo spausdinimo išlaidoms padengti pridėdu penkinę.

PRANAS NARVYDAS

Brooklyn, N. Y.

Būtų labai malonu, kad ir daugiau tilptų tokių rašinių, kaip S. Narkėliūnaitės gyvenimo Lietuvoje vertinimo klausimu. Šiandien lietuvių spauda visokiais purvais drapsto savo tėvynę Lietuvą, bet per mažai gilinaisi į priežastis, dėl kurių Lietuva atsirado po Rusijos priešpauža...

PRANAS RAŠKINIS

El Cajon, Calif.

Dėl lietuvių delegacijos į Washingtoną

Kai kurie lietuvių laikraščiai Chicagoje iš "autoritetingų šaltinių" paskelbė, kad visokie gandai skelbiami apie lietuvių delegaciją į Baltuosius Rūmus.

Kadangi iš tikrųjų net ligi paskutinio momento sunku buvo atskirti, kur buvo "gandai", kur "tikras pinigai", skaitytojams buvome paskelbę du sąrašus, gautus iš neoficialių šaltinių.

Pirmajame sąrašė, kuris buvo numatytas asmenų, bendradarbiavusių su dr. Petru Vileišiu, kuris ALB pavestas ir senatorių padedamas, išrūpino, kad ta delegacija būtų priimta, iš viso buvo numatyta per trisdešimt asmenų ir buvo gauti jų susitikimai, vėliau dar turėjo būti pridėta apie dešimt kitų. Jų tarpe turėjo būti visa eilė žymiausių lietuviškojo pasaulio veikėjų.

Antrajame sąrašė, kurio sąstatą, kaip kalbama, "buvo sutarę" ALTO vykd. komitetas su LB centro valdyba, yra iš ALTO: dr. P. Grigaitis, L. Šimutis, M. Vaidyla, inž. Eug. Bartkus, M. Kizytė.

Iš Bendruomenės: A. Kėželis, Z. Dailidka, J. Jasaitis, ir inž. Adamkavičius. Kiti delegatai: V. Abraitis, St. Briedis, prel. Balkūnas, St. Gegužis, A. Kvietkus, St. Barzdukas, dr. Nasvytis, A. Rudis ir P. Dargis.

Iki šiol gautomis žiniomis, Lietuvos nepriklausomybės dieną vasario 16 yra paskelbę šių valstybių gubernatoriai: Connecticut, Illinois, Maryland, Massachusetts, New York, New Jersey, Ohio, Oregon, Pennsylvania, Texas, Wisconsin ir North Dakota.

Dalinamės viltimis...

Atkelta iš 1 psl.

Lietuvių tauta niekuomet nepamirš.

Paminėtoji JAV laikysena praktikoje patvirtina tai, kas yra kilniuose JAV pareiškimuose, padarytuose XVII, XVIII, XIX šimtmečiuose, I ir II Pas. karo, pokario metais ir dabartinio JAV prezidento Kennedy.

Juose yra pabrėžiami principai laisvės, tautų apsisprendimo teisės klausimais. Vieni jų yra deklaratyvinio pobūdžio, kiti yra tapę pozityvine teise. Mums kovojant už Lietuvos suvereninių teisių vykdymo atstatymą, tie principai ir tarptautinė pozityvinė teisė, sutartys — yra ne tik mūsų moraliniai, bet ir juridiniai argumentai.

Jie mūsų pozicijas stiprina. Kada JAV tais principais vadovaujasi, būdamas stipriausia galybė, kuri lemia tarptautinės politikos papročius bei stilių, mes esame tikri, jog jie vieną dieną bus įgyvendinti ir visų pavergtųjų kraštų ir Lietuvos atžvilgiu.

Dr. S. Bačkis, Lietuvos Pasiuntinybės Washingtono patarėjas.

Tais principais šaukdami — į laisvąjį pasaulį, mes kalbame ne vien lietuvių tautos vardu, bet virš 100 milijonų europiečių vardu.

Laisvasis pasaulis negali likti kurčias tų europiečių šauksmui. Ne mes vieni dėl Lietuvos laisvės kovojame. Dėl savo tautų laisvės ir mūsų laisvės solidariai su mumis kovoja visos pavergtos Europos tautos.

Tai ne tik labiau įprasmina, bet ir sustiprina mūsų kovos pastangas ir jėgas. Jei kartais pasitaiko mūsų kovoje nesklaidumų, netobulumų, ar mažų nesupratimų, tai tik mažmožiai, nes esmėje mes esame vieningi.

Mūsų kova vedama tyliai, atkakliai ir nepalaužiamai. Mūsų visų siekimas ir troškimas tas pats — laisvės Lietuvai ir visiems pavergtiems mes norime.

Vasario 16-oji mums susikaupimo diena. Viltimis ir tikėjimu dalinamės. Suprantame, pasaulinė konjunktūra nėra mums palanki, bet mūsų ryžtas ir mūsų kova už laisvę mus visus sutelkia tautiniu, valstybiniu mastu.

Kova už Lietuvos laisvę yra tokia svarbi, kad joje visi vieningai dalyvaujame. Tai nėra vieno žmogaus, vienos kurios organizacijos, ar veiksnio dalykas. Tai bendras visų lietuvių reikalas.

Būtų nelogiška, priešinga moralei, tarptautinei teisei ir sveikam protui, kad per šimtui milijonų europiečių, šiandien Sovietų Sąjungos pavergtų, ar esančių jų dominacijoje, nebūtų taikomi laisvės, laisvo tautų apsisprendimo teisės dėsnių, kurie yra taikomi per 40 Afrikos ir Azijos tautų, kurių dauguma niekuomet nebuvo nei laisvos, nei nepriklausomos.

DEAN RUSK SVEIKINA

JAV valstybės sekretorius Dean Rusk vasario 13 d. pasveikino Lietuvos Atstovą Washingtono J. Kajecką ryšium su Vasario 16-osios šventės sukaktimi.

Dean Rusk, JAV valstybės departamento sekretorius

Savo laiške Dean Rusk taip rašo:

On the forty — fourth anniversary of the rebirth of Lithuania as a free and independent state I extend to you, as the representative of Lithuania the good wishes of the Government and people of the United States for the Lithuanian nation. Though their independence has been suppressed by forced incorporation into the Soviet Union, the Lithuanian people have not ceas-

sed to show their determination to maintain their ideals and preserve their national heritage. The American people admire your countrymen for this devotion to freedom. The United States, by refusal to recognize the Soviet annexation of Lithuania, registers its support of Lithuania's cause as well as its faith that the Lithuanian nation will endure.

SIUNTOS LIETUVON, LENKIJON IR KITUR.

Vien 1962 m. sausio mėn. į Lenkiją numatoma pasiųsti per 75 siuntinius. Tas labai apunkina centro tik 3 žmonių personalą, bet kitos išėties nėra. Lietuvon siunčiami vaistai kai kada pastekia ligonį, jei jie siunčiami ne asmeniškai, o tai įstaigai — ligoninei, kuri davė receptą. Tačiau iš šis kelias nėra visai tikras.

Daug laiko ir darbo buvo skiriama individualioms siuntoms, kurių dauguma ėjo už geležinės uždangos. Metų bėgyje išsiųsta 737 siuntos. Šiuo metu siuntoms į Lietuvą BALFas pats superka medžiagas, bet persiuntimą atlieka oficialios agentūros. Siuntiniam į Lietuvą BALFas jokių privilegijų neturi. Užkliuvusios siuntos buvo pakartotinai išsiųstos (kitos net tretį kartą) BALFui papildomai apmokėjus pašto išlaidas.

Iš Clevelando

Vasario 16 minėjimas Clevelande. Nuotraukoje čiuurlioniečiai su Ohio Gubernatorium M. V. Disalle (kairėje) ir Lietuvos atstovu Washingtono J. Kajecku (viduryje). Dešinėje — Čiuurlionio Ansamblio vadovas A. Mikulskis. V. Bacevičiaus nuotrauka

Lietuvos ateities viltis

Lietuvos Atstovas Washingtono J. Kajeckas vasario 11 d. dalyvavo Clevelande surengtame Vasario 16 minėjime. Savo kalboje jisai pirmiausia iškėlė pačių Clevelando lietuvių nuopelnus Lietuvos laisvės darbu. Vėliau jisai apžvelgė politinę padėtį, sustodamas ties viltigomis pro-švaistėmis.

Savo kalbą Lietuvos Atstovas užbaigė prisiminęs Maironį, kurio jubiliejinius metus šiemet pasaulio lietuviai švenčia:

— Siemet Maironio metai. Jo raštuose su kaupu vilties perli Lietuvos šviesesniu rytojumi. Jis kartą Lietuvos sutemų metu išpranašavo Lietuvos prisikėlimą. Jo pranašystė tinka ir mūsų laikams. Jo giesmės gaivina ir viltį kelia. "O vienok Lietuva juk atbus gi kada. Ne veltui ji tiek iškentėjo".

Maironis pranašauja, kad "laikas ir tuosius galiūnus, kaip perėjūnus nušluos..." Jis ragina taip pat nenustoti vilties, nes be jos: "Mes nepažintumėm giedros, ir būtų

mūs darbai aptemę".

Prieš minėjimą, Sheraton-Cleveland viešbutyje įvyko priėmimas, kuriame Lietuvos Atstovas turėjo progos susitikti su lietuvių ir svietimtaučiais, lietuvių bičiuliais. Taip pat Lietuvos Atstovas susitiko su spaudos atstovais bei davė pasikalbėjimą radijui ir TV.

Kovo 18 d. Lietuvių salėje Clevelande, Ohio, bus rodomi S. Narkėliūnaitės filmai iš jos kelionės Lietuvoje 1961 m. (Žiūr. skelb. 8 psl.)

VASARIO 16-sios MINĖJIMĄ

ruošia

NEW YORKO LIETUVIŲ TARYBA

Vasario 18 d., 4 val. popiet

WEBSTER HALL

KALBĖS:

kongresmanas WILLIAM T. MURPHY
ir
Dr. VYTAUTAS P. VYGANTAS

MENINĖ PROGRAMĄ ISPILDYS:

solistė LIONĖ JUODYTĖ-MATHEWS
OPERETĖS CHORAS, vad. Myk. Cibo

NEW YORKO TAUTINIŲ SOKIŲ GRUPĖ, vad.
J. Matulaitienės

Akompanuos:

pianistė ALD. KEPALAITĖ

Minėjimas prasidės punktučiai

TIKRAI PLATI, ŠALIE TU MŪS GIMTOJI!

TOLIMIEJI MIRAŽAI

Vilniaus radijas skelbia: "Respublikinė partinė turizmo stotis ir šią vasarą žada daug idomių kelionių ir sąskrydžių. Respublikinis sąskrydis šiais metais numatomas ruošti Vilniaus krašte. Šis sąskrydis vyks dviem etapais: liepos 1-4 dienomis jaunesniojo amžiaus turistams ir liepos 4-8 dienomis vyresniojo amžiaus turistams. Sąskrydyje iš broliškų respublikų dalyvaus apie 1,800 mokinių".

"Be turistinių sąskrydžių, šią vasarą numatoma respublikiniai žygiai dviračiais ir valtimis. Dviratininkai kečiaus liepos 12-31 dienomis nuo Juodkrantės iki Druskininkų, o priešingu maršrutu tuo pačiu keliu Nemunu nuo Druskininkų iki Kauno jūros plauks valtininkai. Jie susitiks su dviratininkais prie Birštono ar Pūnlos ir čia stovyklaus dvi dienas."

"Apie 100-150 žmonių išvyks tolmai 26 dienų kelionei į mūsų šalies (Rusijos, aut.) pietus, į Krymą. Maršrutas prasidės Sinferopolyje. Jaunieji keliautojai aplankys Bachčisarajų, susipažins su Sevastopoliu, kečiaus Juodosios jūros pakrantėmis į Jaltą. Jaltoje apsisistos ilgesniams laikui ir iš čia vykdys spindulinius žygius popietinį Krymo krantą."

Tikrai, "široka strana moja rodnaja!" (plati tu mano, gimtoji šalie! aut.)

LIETUVOS GAMINIAI Į PLATŲJĮ PASAULĮ

"Sausio mėnesį į tolimąją Indiją, Egiptą, Indoneziją, Nepalą iškeliavo Vilniaus elektrinių suvirinimo įrankių gamyklos pagaminti kilnojami suvirinimo agregatai. Vilniaus "Komunaro" gamykla išsiuntė moderniškus stalo gręžimo staklių į Mongolijos liaudies respubliką, Rumuniją, Bulgariją, Iraką, Afganistaną." Taip pranešė Vilniaus spauda.

Tačiau visasąjunginėse statistikose Lietuvoje pagamintos ir iš Lietuvos užsienį išeksportuotos mašinos pažymėtos, kaip Sovietų Sąjungos eksportas.

KONTRASTAI

Iš Vilniaus pranešama: "Maskvoje, Leningrado prospekte baigiamas statyti naujas, didžiulis aero stoties viešbutis... Vilniaus baldžiai pagamins naujam viešbutiui daugiau, kaip 1,000 įvairios paskirties baldų. Tai dailūs moderniški stalai, lovos, spintos, sofas... Maskviečių užsakymą Vilniaus baldžiai pasižadėjo įvykdyti iki vasario mėn. pabaigos."

RINKIMINIS PRAKAITAS

Iš Kauno pranešama, kad ten jau veikia 300 rinkiminių agitpunktų. Kauno politinių ir mokslinių žinių skleidimo draugijos kultūros skyriaus vedėjas Leonid Morozov aiškina agitacijos planus.

"Ukmergės rajone prasidėjo pasiruošimas rinkimams į šalies aukščiausiąjį organą. Atidaryti 52 agitaciniai punktai. Į aiškinamąjį darbą įsijungė virš 1,200 agitatorių... Ivyko agitpunktų vedėjų seminaras."

"Šiaulių rajono Bazilionų rinkiminis agitpunktas išpa-reigojo iki rinkimų aplankyti kiekvieną kolūkinį kiemą po 3-4 kartus."

Nauja Nidos kavinė "Neringa".

Valstybinis teatras Kaune.

AMERIKOS DAR NEMATYTI

"Iki pusės milijono radijo imtuvų ir taškų (garsikalbių, prijungtų prie vieno imtuvo ir išvedžiotų po įvairias patalpas, aut.) šiandien įrengta T. Lietuvoje. Praktiškai tai reiškia, kad radijo aparatus turi kas trečia respublikoje gyvenanti šeima." Taip skelbia radijo Vilnius.

Prisiminus, kad tarybinės santarkos skelbiamas artimiausias tikslas yra pasivyti ir pralenkti Ameriką, kyla klausimas, kada tai įvyks?

VĖL LAISVĖS ALĖJA

Kauno radijo pranešimuose jau vėl minima Laisvės Alėja, kuri dar 1940 m. buvo perkrikštyta į Stalino alėją. Tai nustalinimo reiškinys Kauno mieste.

ASMENYBĖS KULTO PARAŠTĖJE

Jonavos atraminio parodo-mojo ūkio specialistų mitinge, šio ūkio partinės organizacijos sekretorė Dalia Stanke-

vičienė, kritikuodama žolinę sistemą žemės ūkyje, pasakė: "Chruščevo gilios ir įtikinamos kalbos zoniniuose pasitarimuose leido ir mums suprasti savo rajone ir ūkyje daromas klaidas."

PIRMININKŲ "RINKIMŲ" STEBUKLAI KOLŪKIUOSE

"Tiesa" rašo, kad buvę karininkai (Sovietinės armijos, aut.) esą pasiūstė ūkio vadovais po to, kai jie baigė ūkio kadry krusus. Atsargos karininkas Jastrebov buvęs pasiūstas į Vilniaus rajono Spalio revoliucijos vardo kolūki, kur jis tuoj buvęs "išrinktas" pirmininku, o papulkininkas Mobelinskij jau vadovaujas Kaišiadorių rajono "Tiesos" kolūkiui.

PAVYDĄ SUKELIĄS GYVENIMAS

Iš Plungės pranešama: "Prieš porą metų Minijos ir Babrungo upių santakoje buvo apgyvendintos kelios bebrų šeimos. Dabar Plungės rajone, Minijos ir Sausdravo upių pakrantėse priskaičiuojama 17 bebrų gyvenviečių, kuriose yra apie 60 bebrų. Kelios bebrų šeimos laisvai persikėlė gyventi į Telšių rajoną. Užėjus šalčiams, rajono gamtos mylėtojai susirūpino bebrais... dažnai lanko bebrų gyvenamas vietas, tikrina, ar niekas nedaro jiems žalos."

BUITIES VAIZDELIAI

Ištraukos iš Vilniaus radijo pranešimų.

1. "Bernardui Baibokui 68 metai. Jis jau visai susenęs. Tačiau, nepaisydamas gilios senatvės Bernardas jau 10 metų dirba "Lenino keliu", Kaišiadorių rajono, kolūkio aviganiu. Bernardas nuo pat mažų dienų mėgo ir bites. Kadaise jis turėjo ir savo bityną".

2. "Akušėrė Karolina Templenė atvyko dirbti į Sidabravos medicinos punktą. Felčerio nebuvo, tat akušerei teko dirbti ir jo darbą."

Iš mano dienoraščio

Pranė Lapienė

JŲ PIRMOSIOS DIENOS AMERIKOJE

Tęsinys

Ją pertraukiu:

— Kodėl jūs vaizdavotės, kad aš turtinga?

— Mes žinojome, kad daug kas gauna iš jės siuntinėlius. O žmogus paprastai kitą selpia nuo savo stalo atliekančiais trupiniais, ne save skriaudamas. O čia jūs taip paprastai gyvenate. Mes manėme, kad jūs pilyje gyvenant, tarnų apsupta.

Neiškenčiu ir vėl pertraukiu:

— Iš ko gi tokį vaizdą jūs galėjot susidaryti?

— Mes matydavome amerikietiškus filmus, o jais juk žmonių gyvenimas vaizduojamas, ar ne?

Visa tai labai įdomu. Norėtusi klausytis jos pasakojimų ir ilgiau, bet prisiminus, kad rytojaus dieną laukia manęs darbas, o laikrodis jau rodo dvyliktą nakties, aš nuvedu viešnią į svečiams skirtus kambarėlius, aprodau jai aplinką ir tariau labanakt.

Kad gi ir sekasi man! Ši šeima vos vieną mėnesį pas mus pagyveno, o šiandien aš jau šeimoms galvai turiu tarnybą. Ir kokią tarnybą — jo paties pro-

fesijoj! O atvykęs žmogus prašė kur nors surasti jam kokio nors sargo vietą.

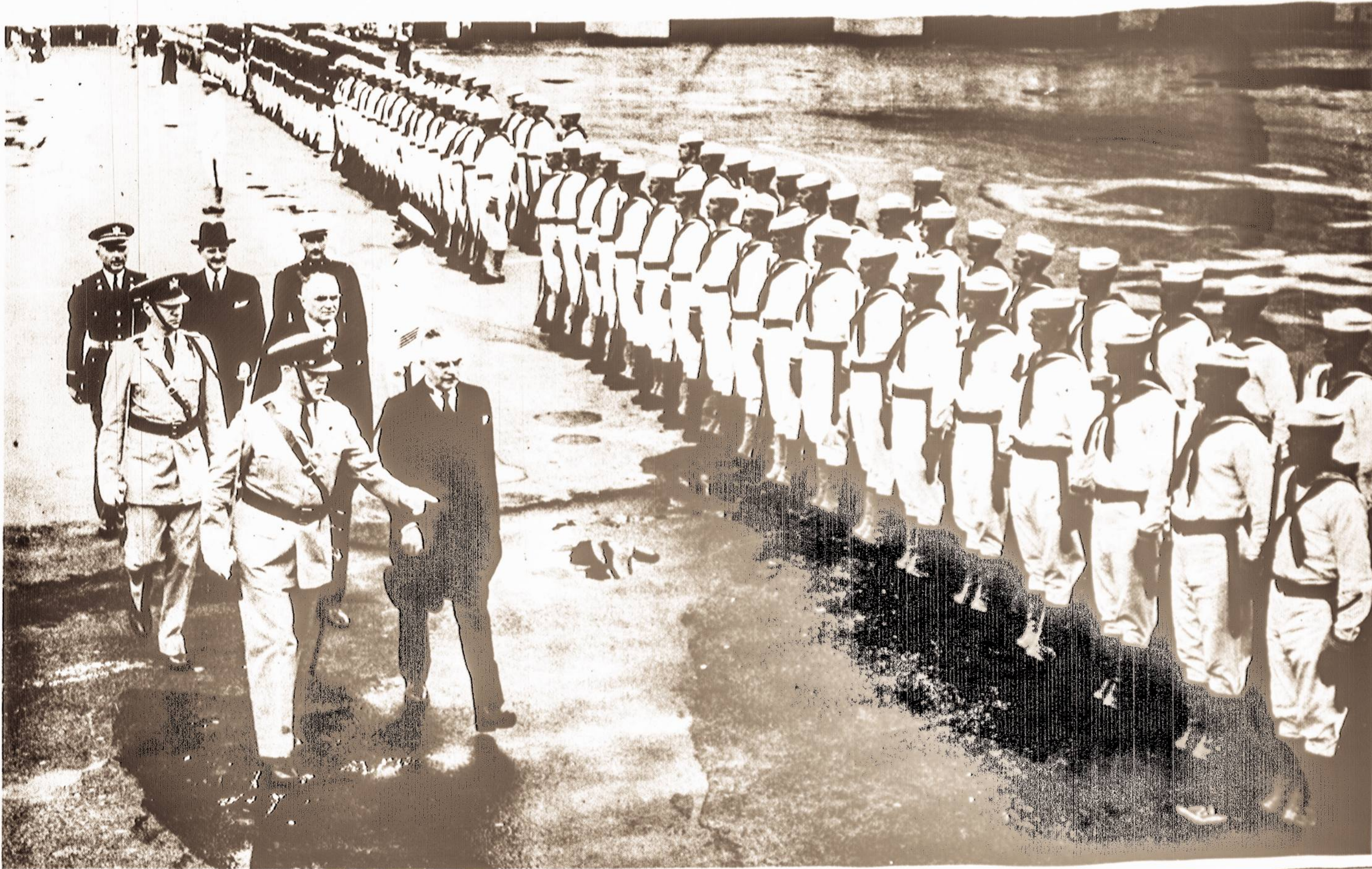
Miela buvo šeima. Viskas čia jiems patiko. Kai išvažiudavome pasivažinėti, jisai negalėdavo atsistebėti Amerikos turtingumu.

— Ak, kad šitaip jaunesnis būčiau čia atvykęs! Turtinga šalis, ką ir besakyti. Šitai galima spręsti vien iš kelyje riedančių automobilių. Kai gyvenome Lietuvoj, atrodė, ten buvo gera, bet iš čia grįžti, manau, maža kas benorėtų.

Jis reiškia man didelį dėkingumą už suteiktą jam ir jo šeimai globą. Nesugalvojęs kuo ir kada galėsias man už tai atsilyginti. Tariau jam, kad man didžiausiu atlyginimu bus, jei jis kada nors lankysis lietuvių susirinkimuose, išrašys į kokią nors mūsų draugiją.

— Jūs čia didesni lietuviai, negu mes, neseniai Lietuvą palikę.

Jo žmona su manim vykdavo maisto pirkti. Ji negalėdavo atsistebėti visko pigumu. Girdi, ne vienas daiktas maisto krautuvėj nekainuoja virš doli-

Tarptautinėje parodoje New Yorke 1939 m. Nuotraukoje - Lietuvos ministeris Povilas Zadeikis ir Gen. konsulas Jonas Budrys, garbės sargybos lydimi, žygiuoja į Lietuvos paviljono atidarymą.

Dėl tarptautinės parodos 1964 m.

Vienybės 1962 m. 5-me numeryje buvo aprašymas pasitarimo dėl Lietuvos dalyvavimo New Yorke tarptautinėje parodoje 1964 m. Ten rašoma, kad, išklausus kai kurių asmenų pareiškimų, paaiškėjo, jog "nėra galimybių Lietuvai kaip valstybei toje parodoje dalyvauti".

Nurodytos priežastys - didelės išlaidos ir eksponatų trūkumas. Šios priežastys, tačiau, neatrodo tokios baisios, jog dėl jų jau reikėtų atsisakyti dalyvavimo parodoje Lietuvos vardu ir pasitenkinti

prisiglaudimu kuriame nors kitame paviljone.

Todėl aš manau, kad, jeigu nėra kitų svarbesnių priežasčių, kaip šios, vistiek reikėtų bandyti parodoje dalyvauti atskirai. Jau blogiausi atveju būtų galima sudaryti bendrą Pabaltijo valstybių paviljoną. Tada būtų pasidalinta išlaidomis, o taip pat ir daugiau eksponatų būtų galima surasti. Nelabai yra suprantamas pareiškimas, kad "parodoje reikėtų parodyti pramoninių dalykų, nes toks ir parodos pobūdis". Kodėl pramoninių?

Aš žinau, kad Chicagoje vykstančiose tarptautinėse prekybos parodose dalyvauja Lietuva be prekybinių eksponatų. Tų prekybinių eksponatų nebuvimas Lietuvos paviljonui nė kiek nepakenkia, bet kaip tik padeda, nes galima labiau išryškinti Lietuvos kultūrinius laimėjimus bei jos politinę padėtį.

"Įsiterpimas" kitų valstybių paviljonuose, manau, yra menkas laimėjimas ir vargu, ar tokiam žygiui reikėtų gaišinti laiką ir eikvoti pinigų. Tai, žinoma, geriau negu niekas, bet toks žygis kartu turėtų ir labai neigiamų pusių. Tada būtų parodyta Lietuvos priešams, kad laisvieji lietuviai negali ar nesugeba pasirodyti atskiru paviljonu (Lietuvos ar Pabaltijo valstybių vardu).

Praėjusiais metais New Yorke parodos klausimu jau esu spaudoje rašęs. Spaudoje iškeltos mintys surado atgarsio keliuose vadovaujančių organų suvažiavimuose. Būtų gera, kad tos mintys ir toliau būtų svarstomos tų žmonių tarpe, kurie nori dirbti, bet nepaklūtų į tokių tarpą, kurie užsilpnina tik lietuvių "reprezentavimu". Dainų šventės, Tautinių šokių šventė bei kiti įvykiai Chicagoje, yra geras pavyzdys, kas atsitinka, kada organizavimas pakliūna į darbščias rankas. Nežiūrint kai kurių minusų, tie įvykiai buvo mūsų pajėgumo nudirbti sunkiai įsivaizduojamus darbus įrodymas.

Panašių minčių vedini turėtume organizuoti lietuvių pasirodymą New Yorke 1964 m.

EDV. ŠULAITIS

K. Motūzas, kuris yra filmavęs New Yorke tarptautinėje parodoje 1939 m. įvykusias lietuvių iškilmes, paskolino Vienybei viršuje talpinamą nuotrauką iš tos parodos.

rio. Ir tikrai, tais 1948 metais ir geriausias mėsos svaras kainuoja tik 99 centus.

Malonu stebėti šios šeimos žvalumą, vaikų augimą. Ypatingai visi džiaugiasi, kad stalas spalvingas. Be mėsos ir daržovių, paprastai pasistengiu pateikti dar kokių vaisių, želatinų, salotų. Vokietijoje buvę tik pilki valgiai.

Man smagu.

Po pietų jau šią šeimą gabensiu į jiems nusamdytą butelį, arti jo darbovietės. Pradžiai paskolinu pinigų. Jisai krauna į automobilį du maišus drabužių, bet jo žmona aiškina, kad ten esą tik Balfo skarmalai. Prašo, kad jai dovanočiau kostiumėlių, o bliuskučių turinti pasisiūdinusi Vokietijoje iš amerikiečių parašiuo, nyloninių. Prašymą, žinoma, patenkinu.

Pastebiu, kad jisai kilnoja du naujutėlius portfelius. Galvoju, kad nebloggerai būtų ir man vieną tokių turėti. Su fasonu galėčiau vykti į susirinkimus, o gal praverstų ir lankant našlaičius, kurie gyvena prieglaudoj, iki surandame jiems atskiras šeimas.

- Jums dviejų portfelių juk nereikės!? Gal suktumėt man vieną parduoti?

- Šitie labai geros odos, vokiškos gamybos, - atsako jisai ramiu tonu.

Atsisveikinant, jie man įteikia tautiniais raštais austą kaklaraištį.

B. J.

Kompozitorius Vladas Jakubėnas

Sukūrė dainas ryšium su Juozo Tysliavos mirties įspūdžiu

Spaudoje jau buvo rašyta, kad kompozitorius Vladas Jakubėnas Chicagoje yra sukompanavęs dvi dainas pagal Juozo Tysliavos eilėraščių tekstus, kuriuos kompozitorius turėjo progos pasiskaičiuoti ir jais susižavėti žurnalo "Aidų" puslapiuose, skirtuose Juozui Tysliavai jo mirties proga.

Abidvi tos dainos yra labai ryškiai kontrastingos. Daina "Vėjas", kuri dedikuota Monikai Kripkauskienei, yra išdaigėkai ekstravagantiška, aukštai koloratūrai, ir sudaro kai ką naujo Jakubėno kūryboje. "Mano deimantai", dedikuota tenorui Stasiui Baranaukui, atstovauja romantiško įkvėpimo momentą atgyventam XIX amžiaus stiliuje. Kaip pats kompozitorius yra išsireiškęs, šios dainos yra gimusios ryšium su Juozo Tysliavos mirties įspūdžiu.

Ir gali būti laikomos lyg ir savotišku nekrologu. Abiejų dainų premjeros teisė priklauso asmenims, kuriems dainos dedikuotos.

Pastaruoju metu kompozitorius Jakubėnas, kad ir aprauktas pamokomis ir akompaniavimu koncertams, buvo labiau kūrybingas ir kitose laisvalaikio srityse. Be šių dviejų dainų Tysliavai prisiminti, jisai dar yra aranžavęs vieną klaipėdiškių liaudies dainą J. Vazneliui, padėdamas jam pasiroditi ir jo rečitaliui.

Kompozitorius taipgi yra parašęs arti 40 psl. rašinių apie lietuvių muziką iš kūrybinio taško, skirtą Lietuvių Enciklopedijos Lietuviškajam tomui. Tame darbe kompozitorius yra pasinaudojęs plačia J. Kreivėno pagalba, tiek iš jo žinių liet. muzikos istorijos srityje, tiek iš jo archyvo.

LRS pirmininkas Bronius Bieliukas ir skyriaus redaktorius Henrikas Žemelis iš Rochesterio tarptautinės organizacijos rinktinės. J. N. Tysliavos nuotr.

Pradedant darbą

LRS skyrius atsiverčia su 1962-ųjų Vasario šešiolikta. Datų sutapimas yra atsitiktinis laiko atžvilgiu, bet jis nėra atsitiktinis savo vidiniu ryšiu; Vasario 16 dvasia yra mums nuolatinis vadovas ir drauge nesikeičianti programa.

Tuo laiku, kai buvo paskelbta Lietuvos nepriklausoma valstybė – dabartinės naujai skelbiamos valstybės apie nepriklausomybę net svajoti nesvajoti. Atrodo, lyg pasikeista rolėmis – anie džiaugiasi nusikratę kolonijinių režimų, mes jau 22 metus liūdime patekę podar baisesniu komunistiniu režimu.

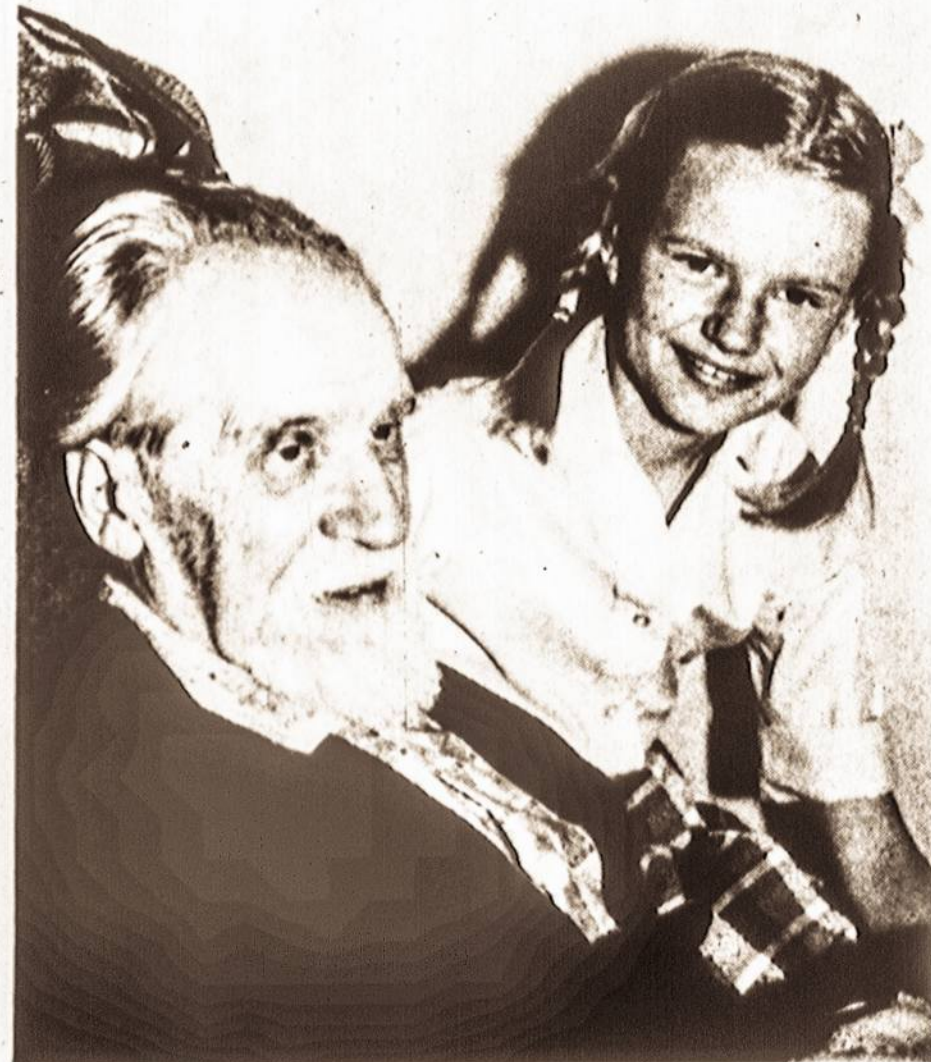
Ar toks pasikeitimas rolėmis yra istorinis dėsni, nuolat kelčias pasaulio žemėlapi, tai pačiai istorijai neužsibaigus – negalime atsakyti, bet mes žinome iš savo tautos istorijos ir šimtai kitų pavyzdžių rodo, jog gyva tauta negali būti sunaikinta jokių pasaulinių jėgų. Ir mes turime daugiau teisių, negu tik svajoti.

Tie paskutiniai 22 priespaudos metai, be abejo, yra pakeitę ir mūsų tautos veidą ir tu, kurie nuo savo tautos kamieno buvo atskirti. Šios Nepriklausomybės šventės proga, turime ir mes pasikeisti ir sustiprinti savo veiklą nuolatiniam laisvės siekimui. Jei priešas kelčia metodus, turime ir mes juos keisti, ypač nėra dovanotinas toks jėgų išblaškymas, pasirinkimas tikslui siekti šimtas kelių ir kai kurių chroniškas nenoras perstorganizuoti, ar užleisti vietą tiems, kurie įnešė į visą laisvės kovą kūrybos, naujų idėjų ir naujų žygių.

Šioje šventėje privalome daugiau kalbėti, ne kas buvo padaryta, bet kas turi būti padaryta.

VASARIO 16 PRASMĖ

KAROLIS DRUNGA

Prof. Mykolas Biržiška

Iš likusių gyvų Nepriklausomybės akto signatarų, prof. Mykolas Biržiška yra viena įdomiausių ir šviesiausių asmenybių, per ilgus savo kūrybingo gyvenimo metus atnešusi Lietuvos tautinei kultūrai dar šlandien neapskaičiuotų nuopelnų. Jo neišsenkama energija yra šviesiu pavyzdžiu mums visiems, kaip reikia dirbti ir kovoti dėl Lietuvos laisvės ir garbės. Mes džiaugiamės, turėdami savo tarpe šį nusipelnusį lietuvi, mūsų Garbės Narių ir, kaip Nepriklausomybės akto signatarą, sveikiname ir linkime dar ilgus metus būti mūsų tarpe.

Nuotraukoje - sunkiai sirgęs prof. M. Biržiška matomas savo namuose, tik ką grįžęs iš ligoninės, slaugomas savo anūkės Barauskaitės.

Vasario 16-ji savo simboliškai ne mažiau ir idėjinu turiniu yra, neabejotinai, jau peraugusi net ir istorinius įvykius, kurie ją pagimdė.

Nors istoriškai Vasario 16-ji reiškia tik tautinio atgimimo epochos sėkmingą užbaigimą politiniu laimėjimu, tačiau lietuvių tauta ton daton ir šventėn palaipsniui įjungė ir visų kitų mūsų žymiųjų istorinių įvykių giliają prasmę. Būtent, Vasario 16-ji yra tapusi simboliu nusakyti lietuvių tautoje gyvenančiam laisvės siekimui, išreikšti jos nenuginčijamą teisę į nepriklausomybę ir liudyti tautos pasiryžimą kurti savo gyvenimą ir kultūrą sau tinkančiu ir patinkančiu būdu.

Mūsų tauta neabejotinai susilauks ir kitų žymių, malonių ir laukiamų istorinių datų. Ir sovietinis kolonializmas negali būti amžinas. Ateis ir Lietuvai nauja išsilaisvinimo diena. Ir ta diena bus atžymėta sava data. Betgi, Vasario 16-sios dar ilgai neįstengs nustelbti jokie kiti įvykiai, nes visa, kas dar gims Lietuvos nepriklausomybinės dvasios ir atkaklumo pasėkoje, bus vienu ar kitu būdu išaugę iš Vasario 16-sios šaknų.

Tokią prasmę jau suteikė mūsų tauta, pradėdama tai 1918 m. ir augindama kasmet ir iki šios dienos. Mūsų tautinių švenčių tarpe Vasario 16-ji yra tapusi "first lady" be konkurencijos, papuošta dar tuo viršžmogiškuoju privatumu, kad lieka amžinai jauna.

Joks paskiras minėjimas, straipsnis ar ilgas rašinys, nei kuri nors kad ir ilgiausia šventiška prakalba neįstengs nusakyti viso to, kas idėjiškai slypi Vasario 16-ojoje. Paskiri parengimai gali tik išryškinti ar ir suteikti tos datos simbolikai vienokio ar kitokio atspalvio, žvilgsnio bei jausmo nukreipimo vienon ar kiton kryptin.

Ir jei būtų galima kiek daryti subendrinimų, tai, vargu, ar įmanoma būtų išvengti įspūdžio, jog mes tremtyje Vasario 16-ją vis dar išgyvename paryškintame "iš praei-

ties tavo sūnūs te stiprybė semia" ženkle.

Kai Vincas Kudirka rašė šiuos žodžius, romantiškasis mūsų tautinio atgimimo atspalvis tebežydėjo pilnu ryškumu. Tautinio atgimimo pradininkų ir tęsėjų pastangos didelės istorinės praeities iškėlimu nugalėti vos ne berašė tapusios ūkininkų tautos menkavertystės kompleksus dar turėjo savo pilną prasmę. Žinant to meto situaciją ir anų kartų mentalitetą, galima suprasti, kodėl jiems teko ar reikėjo teisinio ir moralinio pagrindimo nepriklausomybei ieškoti tame, kas buvo kadaise. Tačiau galėtų kilti klausimas, ar neliks istoriškai nuvertintas Simano Daukanto ir jo bendraamžių darbas, jei mes ir šlandien gyvenime dar tuo, kas buvo reikalinga lietuviui daugiau kaip prieš šimtą metų?

Ar negalima būtų galvoti, jog tautinis atgimimas buvo pradėtas, kurtas, iškentėtas ir 1918 m. pagaliau ikūnytas tam, kad ateitų diena, kada lietuviui netektų stiprybės semtis iš praeities, bet jis išstengtų jos rasti pats savyje?

Be abejo, toks klausimas nėra raginimas nusiųsti nuo praeities ir lyg atsakyti savyje šaknų. Tik galvojimas kraštutinumais galėtų tai taip suprasti. Tačiau pagarba sava istorijai ir, Stefano Zweigo žodžiais tariant, jos žvaigždinėms valandoms, yra vienas dalykas, o gyvenimas vien ja – kitas.

Gyvenimas vien praeitimi bei jos didžiais darbais ir žmonėmis gali būti suprantamas ir jau mūsų jaunime pradėdamas vertinti, kaip gana patogus būdas šildyti kitų atliktų darbų ar žygių saulėje, išvengiant savyje. Juo labiau išstengiama užžibinti praeities saulę, juo šviesesnis jos atokaitoje kai kas gal mano atrodyslės. O tuo tarpu istoriškąjį paltudijimą apie kiekvieną generaciją sudaro tik tai, ką ji padarė ar vertinog paliko. Istoriskajame ver-

tinime nuopelnai nėra perkeliamai, nei paveldimi.

Lietuviškoji rezistencija Tėvynėje visų okupacijų metu ir iki šlandien Vasario 16-ją pavertė ne stiprybės sėmimusi iš praeities, bet jos pavirtinimu dabartyje, mokant savo kainą, bet nesitenkinant Tautinio atgimimo veikėjų ar savanorių-kūrėjų sumokėta kaina už laisvę.

Tautos dalis tremtyje ar išėivijoje, kaip kas norime vadinti, ligi šiol su kiek žymesniais įnašais dar nepasirodė. Ar nebūtų tad labiau atitiktą Vasario 16-sios prasmę, jei jos kalendorinė data būtų mažiau sunaudota stiprybei iš praeities semtis, bet skirta daugiau darbams, nuo kurių priklausau tiek mūsų tautos, tiek mūsų pačių, Vakaruose esančiųjų, likimas?

Nenorime čia pasitenkinti vien šablonišku, jau dažnai kartotu ir labai užmirštam – "tad, vyrai, į darbą". Kokį? Nesant galimybių trumpame pasisakyme išminėti visų konkrečių pasiūlymų (bet grišime prie jų palaipsniui), norėtūsi balgti vienu klausimu. Būtent, ar negalėtų būti Vasario 16-sios parengiamai išnaudoti stiprių politinio spaudimo akcijų parengimui? Ar tikrai su pasisakymu už demokratų ar republikonų rinkimuose viskas balso atidavimu užsibaigia?

Politinio spaudimo darbas turėtų būti nuolatinis, bet Vasario 16-ji turėtų būti tam ypatingas akstinas. Tai yra gal sunkiau negu semtis stiprybės iš praeities, bet užtat žymiai prasmingiau.

* Bronys Raila, vienas iš aktyviausių LRS steigėjų, žinomas žurnalistas ir nenulstamas santarvinių idėjų skelbėjas, šiuo metu dirba prie ilgesnio literatūrinio darbo.

* Karolis Drunga, K-to vicepirm., yra numatomas LRS suvažiavime pagrindiniu kalbėtoju.

Daugiau - 9 psl.

S. Narkėliūnaitės

FILMAS IŠ JOS KELIONĖS LIETUVOJE

1961 M. VASARĄ

BUS RODOMA:

Clevelande

LIETUVIŲ SALEJE

6835 SUPERIOR AVENUE

1961 m. kovo 18 d.

Specialiai jaunimui - istorinė apžvalga 12 val.

ANTRAS RODYMAS BUS 5 val p.p.

IŽANGA \$1.50

RENGIA INICIATORIŲ KOMITETAS VIENYBEI PAREMTI LAIKRAŠČIO 76 M. SUKAKTIES PROGA

LAIMINGĄ ŠEIMOS GYVENIMĄ KURIANT...

V. ČEKAUSKIENĖ-GRINKEVIČIENĖ

Dažnai girdime motinas kalbant: "Aš viską darau dėl savo vaikų". Pati ji saunieką neleidžia. Atostogas? Ne, tai ne jai. Išvažiuoti kur nors ji negali — neturi tam pinigų. Jos vyriausias sūnus su savo klase išsiruošė į iškylą vienon vasarvietėn, tai jai jau nebelieka pinigų sau pačiai. Be to, ji neturi nė kuo nors padoriau apsilvilti: vaikams vis pirmenybė.

Pirmenybę? Tikrai? Ne. Čia motinos meilė sukama neteisingu keliu. Auklėjimas čia neatneš tų vaisių, kurių bus laukta. Vaikai nuolatini paslaukojimą ims laikyti saivalme suprantamu dalyku, jie jau nebevertins tos aukos ir vėliau, kai išaugs, net ims reikalauti, o ne prašyti.

Vieno dalyko niekuomet nereikia užmiršti: vaikai ateina į šeimą kaip jungiamasis ryšys tarp vyro ir žmonos, bet ne kaip vienintelis galutinis motinos meilės ir rūpesčių tikslas. Vaikai tebūna trečias asmuo šeimos gyvenime, bet ne pirmasis.

Daug moterų, gyvenančių vien tik savo vaikams, užmiršta savo vyrus, nustoja rūpintis jais, atsisąžada visokių materialinių ir kultūrinių reikalavimų, atsisako savo asmenybės ir savo interesų centran pastato tik savo vaikus. Jos nemoko savo vaikų prisitaikyti prie suaugusiųjų pasaulio ir isijungti į jį.

Pirmasis ir svarbiausias dėsniš gerai šeimai išlaikyti ir kurti laimingam šeimos gyvenimui yra tas, kad žmona suprastų, kaip tinkama rūpintis savo santykiams su vyru. Ji niekuomet neturi būti apsilėdusi, nedėvėti metal iš metų tikta senus lopytus drabužius ar senus batus tik todėl, kad "vaikams reikia daug kas naujo pirkti". Ji turi rasti laisvo laiko ir savo vyrui, domėtis jo rūpesčiais ir stengtis išsilaukinti juo ilgai jauna, nes, jeigu tėvai gerai sugyvena ir yra abu laimingi, tai ir

visoje šeimoje toji laimė atsispindi.

Žinoma, kad motina turi būti savo vaikams nuoširdžiai gera, sąžiningai rūpintis jais, vykdyti jų teisėtus pageidavimus, nuolat rodyti jiems savo meilę, bet atsargiai elgtis, kad tik ne "per daug". Ji neturi tuose rūpesčiuose paskandinti savo asmeninio gyvenimo, nes dabar, kol motina dar jauna ir nepasenusi, yra JOS gyvenimo laikas. Niekas negrąžins to jai vėliau, o jos vaikų gyvenimo laikas dar ateis.

Jei motina išlaikys savo asmenybę, savo jėgas, savo gyvenimo džiaugsmą, tai tuo tik pasinaudos visa šeima. Be to, vaikų garbinimas išsina visai ir ne vaikų naudai. Vaikai tuo atveju išauga dažniausiai egoistai ir silpno charakterio, bet ne vertingi, pasirengę gyvenimui, geraširdžiai žmonės, kurie turėtų jaustis šeimos ir bendruomenės nariais, o ne kokiais savanaudžiais. Kiekvienas vaikas turi žinoti, kad pirmoje vietoje yra tėvai, o tik paskiau jis, bet joku būdu ne atvirkščiai.

Dr. Halina Montvilienė, vasario 14 d. RCA kompanijos slunčiama, išvyko keletai dienų į San Franciscó, Cal. Ten ji skaitys paskaitą ir Amerikos moterų inžinierių draugijos narėms.

Juzė Augaitytė, buv. Lietuvos operos solistė, Vienybės skaitytoja Philadelphijoje, užsakė Vienybę savo krikštasiūnui Sauliui Pliuškonui, kuris gyvena Denver, Colo., jo gimtadienio ir vardavų proga

Ar jau išsiuntėt viena dolerį Vienybei už praeitos savaitės priedą "New Yorkas - Vilnius ir atgal"

Vincė Jonuškaitė pagerbta tarp moterų savo gimtadienio proga. Pagerbimas įvyko Sodaičių namuose Woodhavene. Iš kairės į dešinę: Jurienė, Diržienė, solenizantė Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė ir Laucevičienė.

Vyt. Maželio nuotrauka

Vasario 16 gimnazijos tlybos ir lotynų kalbos mokytoja, kun. dr. J. Navicką, ištiko smegenų priepuolis ir paralyžius. Nuvežtas į Mannheimo ligoninę, ir rūpestingai seserų vienuolių slaugomas, ligonis pamažu sveiksta

Iš LRS veiklos

* Naujai išrinktas vyr. LRS K-tas, kuri dabar sudaro pirm. — B. Bieliukas, vicepirm. — K. Drunga ir H. Žemelis, sekr. — S. Mackevičius ir Ižd. — A. Daunys, parodė nemažą aktyvumo sustiprinant LRS organizaciją ir išplečiant jos veiklą.

Be visos ellės svarbių nutarimų, naujas vyr. k-tas pasisakė ir dėl LRS uždavinių, kurie iš esmės nėra pasikeitę, bet gyvenam momentui reikalaujant, bus labiau išplėsti į visuotini antikomunistinės kovos dalyvavimą. K-tas mano, kad demokratinio būdo išplėtimas ir atstatymas pasauly yra lemta prielaida ir Lietuvos laisvei atgauti bei lietuvių laisvėje gyvuoti.

* LRS suvažiavimas. Vyr. K-to nutarimu, š. m. rugsėjo 1-2-3- dienomis yra šaukiamas visuotinis LRS narių suvažiavimas. Suvažiavime bus svarstomi ne tik LRS organizaciniai reikalai, bet ir pasisakoma dėl tolimesnės LRS veiklos ir jos vietos lietuviškoje visuomenėje. Suvažiavimui organizuoti yra sudarytas K-tas, kurio p-ku yra H. Žemelis ir nariais A. Kuolas iš Toronto LRS ir P. Stanionis iš Detroito LRS. Vieta pa-

rinkta Wasaga Beach, netoli Toronto, Kanadoje. K-tas greitu laiku paruos suvažiavimo programą, kuri bus pasiūsta visiems LRS skyriams. Jau iš anksto visi LRS nariai ragunami kuo gausiausiai tame suvažiavime dalyvauti.

* Organizacinio centro klausimas. Dėl organizacinio patogumo ir LRS veiklos derinimo, vyr. k-tas yra nusprendęs užklausti visus LRS padalinius kituose kraštuose gauti jų pritarimą turėti vieną LRS centrą.

* Vasario 4 d., New Yorke, įvyko antras vyr. k-to posėdis, kuriame, be kitų organizacinių reikalų, buvo svarstomi suvažiavimo, Talkos, ir kiti klausimai. Taip pat tame posėdyje vienaisiais nutarta remti Amerikos Lietuvių Tarybos daromas pastangas per JAV užsienių reikalų D-tą ir ALTo Los Angeles skyriaus — per JAV Kongresą iškelti Lietuvos ir kitų okupuotų kraštų bylą Jungtinėse Tautose.

* Juozas Kavaliauskas, veiklus Detroito LRS skyriaus narys, mirė sausio 7 d. ir gražaus būrio lietuvių buvo palaidotas sausio 10 d.

Nuotaka Regina Padvarietytė su savo pamergėmis Irena Armintaite ir Birute Čiurlyte rengiasi sutuoktuvėms su Gedimiu Rīdiku praėitą šeštadienį, Apreiškimo Par. bažnyčioje Brooklyne.

Vyt. Maželio nuotrauka

GINTARAS

Lietuvos auksas

Kainos nuo \$25.00

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekama: auto iki 31 Ave. Northern Blvd, IND subway iki Roosevelt Ave, IRT iki 74 St, Port Bus iki 31 Avenue.

Albert F. Peters (Petrauskas)

Park Hill Realty

Aprauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y.

TELEFONAS: Virginia 3-1477

Agentūra siuntiniams į Lietuvą ir kit kraštus.

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis
Prekes siunčiame ir per paštą

Martha & Peter Lisauskas
64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.

Telephone: TWining 4-8087

BARAS IR RESTORANAS

Julius Daugmaudis, Sav.

Stiklinis baras, viena gražiausių užėigu

273 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EVergreen 4-9533

Tautinių vertybių beieškant

Pianistas Andrius Kuprevičius, neseniai lankęsis New Yorke savo koncerto reikalais Town Hall, viename susirinkime kalbasi su Vyta. Zeleniu ir jo žmona. A. Kuprevičiaus koncertas bus balandžio mėn. ir jo organizavimui bei bilietų platinimui sudarytas lietuvių veikėjų komitetas. V. Mažeļio nuotrauka

Kaip lietuvių tauta rezistuoja Lietuvoje svetimai okupacijai, kaip amerikiečiai vertina lietuvių kultūrinės vertybes — dainas, poeziją? Štai problemos, kurios vasario 3 d. sutraukė į Atletų Klubą Brooklyne apie 60 lietuvių studentų — L. Studentų Sąjungos narių.

Studentų diena vadovavo A. Sileikytė ir R. Klivečka, kuris atidarė ir pirmininkavo posėdžiui.

Pirmąją paskaitą apie rezistenciją Lietuvoje skaitė Henrikas Blazas. Apipavidalinęs tautinės, politinės, dvasinės, kultūrinės, ekonominės, socialinės rezistencijos apraiškas bendrai, peržvelgęs trumpai lietuvių tautos rezistenciją svetimiesiems krašto okupantams nuo pat 1795 m. iki mūsų laikų, jis ilgiau sustojo prie lietuvių tautos rezistencijos krašte, kaip ji dabar pasireiškia įvairiose gyvenimo srityse.

Paskaitininkas pailėjęs jaunųjų akademikų išsilvijoje vaidmenį ir atsakomybę jungtis į darbą už Lietuvos laisvę ir šviesesnę ateitį, skatindamas rasti bendrą kalbą tarp jaunosios ir senosios išsilvijos studentų, kurie gyvena tose pačiose sąlygose, turi tuos pačius galimus ir lygiai gali prisidėti prie siekimo šviesesnės Lietuvos ateities laisvėje.

Antroji dalis buvo simpoziumas: kaip amerikiečiai vertina lietuvių poeziją? Įžangą lietuviškai padarė Algirdas Landsbergis, o po jo angliškai dalyvavo:

Mr. Clark Mills, išaiškinęs, kokios priemonės ir technika buvo panaudota, darant lietuvių poezijos vertimus angliškam leidiniui "Green Oak", kuris jau spausdinamas ir kuriame tilps — 40 liaudies dainų, 62 individualių lietuvių poetų eilėraščių ir 10 ištraukų iš poečių lietuviškos kilmės autorių, kurie rašė svetimomis kalbomis — J. Baltrušaitis, C. Milašius ir A. Mickevičius.

Mr. Theodore Melnechuk, kuris vertė lietuviškus eilėraščius minėtam rinkiniui nemokėdamas lietuvių kalbos, aiškino, kaip jis tatal atliko, pažodinių vertimų, komentarų ir A. Landsbergio padedamas. Jo paskaityti angliškų vertimų pavyzdžiai skambėjo darniai ir atliepė lietuvių poezijos nuotaiką.

Ponia Demie Jonaitis, kuri jau 30 metų verčia lietuvių poeziją į anglų kalbą ir talki-

na rinkinį išleisti, kėlė lietuvių poezijos grožį, nepakartotą savitumą, švelnumą ir universalumą, pripažindama visas tas savybes lietuvių tautai, tokią poeziją sukūrusiai ir tebekuriančiai. Ji perskaitė jos pačios verstų į anglų kalbą lietuviškų eilėraščių, kurių vertime lietuviškoji nuotaika buvo pilnai išlaikyta.

Tąja pat prasme apie lietuvių poeziją pasisakė ir kitu du simpoziumo dalyviai amerikiečiai.

Studentai patiekė apščių klausimų. Diskusijų sukėlė lietuviškų mažybinų daiktavardžių ir būdvardžių išreiškimas angliškame vertime, ypač lietuvių liaudies dainas verčiant.

Paaiškėjo, kad "Green Oak" leidėjai ir vertėjai pasiryžę ateityje išleisti atskirą vien tik lietuviškų liaudies dainų rinkinį angliškai. Rinkinyje tilps apie 300 dainų.

e. k.

ONA ir MOTIEJUS MENDERIAI šiomis dienomis paminėjo auksinę vedybų sukaktį savo namuose, White Sulphur Springs, N. Y. Menderiai ir toliau vadovauja savo pieno farmai, o vasarom laiko vasarvietę, kurioje yra apsilonkę daugelis lietuvių.

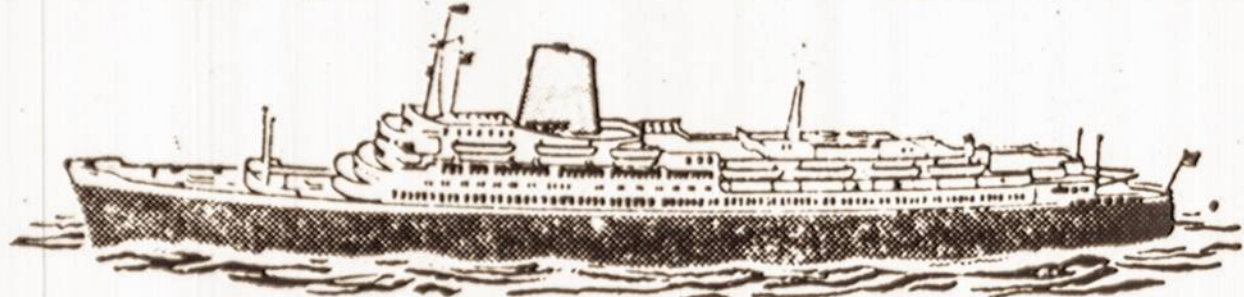
Joseph Andrusis TRAVEL BUREAU

Telefonas VI 7-4477

87-09 Jamaica Avenue Woodhaven, 21, N. Y.

BILIETAI PARDUODAMI visomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas

PERKANT - PARDUODANT NAMUS AR ISNUOMOJANT BUTUS, APDRAUDOS, federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirmum piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausių kitais reikalais, kreipkitės

HAVEN REALTY & INSURANCE

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y. TEL. VIRGINIA 7-4477
Kasdien nuo 9 val. r. iki 9 v. v. Sekm. nuo 1 v. p. iki 5 v. v.

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)

Telefonas: EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė Jaukus baras

Salė susirinkimams vestuvėms ir pobūvims

Gali tilpti 200 žmonių LIETUVIŠKIEMS suėjimams nemokamai

VACYS STEPONIS Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

THE

Tel TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave. Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant

Ona ir Jonas Valaičiai

Sportinės nuotrūpas

Edvardas Sulaitis

Lietuvių kilmės jaunuoliai Amerikoje pasižymi įvairiose sporto šakose, tik nevisada apie jų pasirodymus mes sužinome.

Prieš kelias savaites didžioji Amerikos spauda išaiskino "paslaptį", pažymėdama, jog lietuvaitė Ona Sidlauskaitė (rašoma — Anne Sidlauskas; New Yorko Sunday News, sausio mėn. 21 d. klaidingai pažymėjo Anne Sidlauskas) yra JAV studenčių bilijardo čempionė.

Si 19 m. amžiaus Indijanos un-to Bloomingtone (Indijanoje) "accounting" studentė yra netoli Cicero Lietuvių kolonijos esančio Brookfieldo miestelio (garsus savo zoologijos sodu) gyventoja. Čia taip pat gyvena ir jos tėvai.

Čempionės titulą ji laimėjo praėjusiais metais Kansas State un-te įvykusiame bilijardo turnyre. Šiemet ji titulą gins Indijanos un-te rengiamame turnyre, kurio ruošimo komitete ji užima vadovės pareigas.

Sidlauskaitė pasakoja, kad su bilijardo žaidimu ją supažindino jos dėdė prieš 10 metų. Tačiau po to ilgą laiką neturėjo bilijardo lazdos savo rankose. Tik prieš kelis metus vėl pabandė laimėti šioje sporto šakoje, kuomet vienu atostogų metu jai nusibodo kėglavimo sportas. Nuo čempionės vardo laimėjimo ji turturėjo proga tik vieną kartą žaisti bilijardą ir šį pavasarį jai bus nelengva kova su iš visos Amerikos į Bloomingtoną suvažiuosiančiomis merginomis.

Amerikiečių aukštųjų mokyklų krepšinio rinktinėse užtinkame nemažą lietuvių jaunuolių, kurie ten gražiai pasireiškia.

Tokių tarpe randame Joseph Skaisgerį (iš Detroito), kuris yra vienas iš geriausiųjų Arizona State un-to krepšininčių; Al Varną (iš Chicago) Murray State žaidėją; Al Žvinką — Chicago De Paul un-to krepšininčių; Don Benevičių (Benevich) — Illinois Technologijos Instituto Chicagoje geriausią taškų rinkėją; Wayne Molį — Chicago Tea-

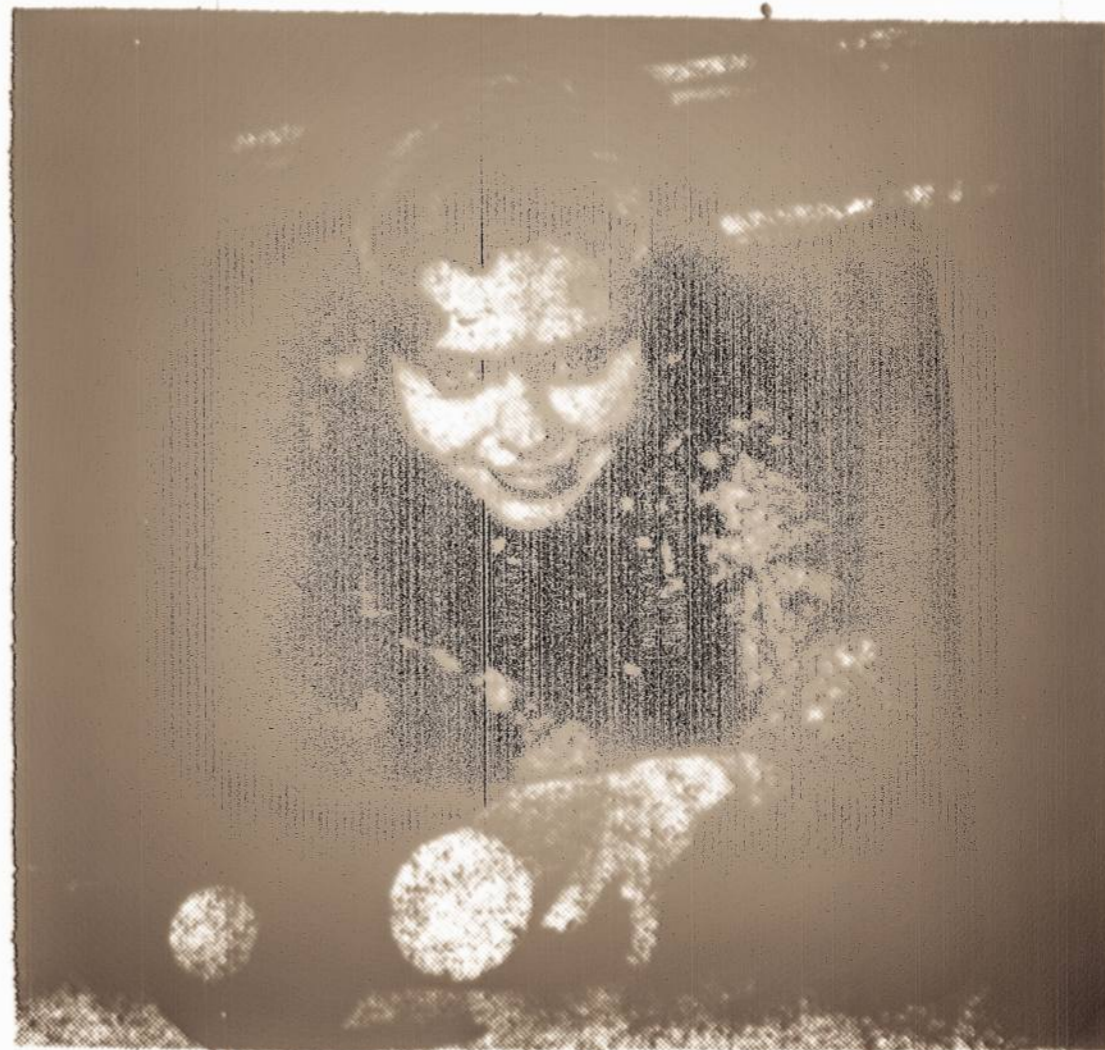
chers College geriausią metiką ir kitus. Praėjusiais metais Lewis kolegiją baigė Rimas Valaitis, kuris buvo tos kolegijos krepšinio rinktinės vienas iš geriausiųjų žaidėjų.

Čia sužymėjome tik tuos krepšininčius, kurie pasireiškia ir lietuvių sporto gyvenime. Lietuvių kilmės krepšininčių, kurių mūsų tarpe nematome, amerikiečių augstųjų mokyklų rinktinėse yra žymiai daugiau. Būtų gera, kad kas nors jų visų pavardes surinktų ir paskelbtų. Be abejo, susidarytų gana ilgas sąrašas.

* Taline įvykusios sunkumų kilnojimo komandinės rungtinės Estija — Lietuva baigėsi Lietuvos pergale 5:4. Būdinga, kad tuoj po rungtynių buvo paskelbta 5:4 pasekmė estų naudai, bet tik vėliau "patikslinus taisykles" pergalė buvo užskaityta Lietuvai. Beje, Lietuvos komandoje buvo tokie "lietuviai": J. Bodilevskis, J. Funtovas, K. Kolčinas, A. Lukašovas, E. M. Mkrumianas, A. Guskovas, V. Jefimovas, V. Gavzilas ir vienas, kitas lietuviška pavarde sportininkas.

* Lietuvos krepšininčiai jau pradėjo žaidimus šių metų Sov. Sąjungos A klasės krepšinio pirmenybėse. Žalgiris pirmoje žaidimų dalyje pasirodė nekaip, o moterų Politechnika sukovojo šiek tiek geriau. Šiuo metinėje reprezentacinėje Lietuvos vyrų krepšinio komandoje "žvaigždžių" nebėra. Štai, pirmasis penketukas: J. Kadykas, E. Juncys, A. Čaplikas, A. Čižauskas, H. Giedraitis.

Studentams ir skautams Vienybės prenumerata metams - 5 doleriai.

Ona Sidlauskaitė, JAV studenčių bilijardo čempionė.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS
RICHMOND HILL SKYRIAUS NARĖS
maloniai kviečia atsilankyti į

UŽGAVĖNIŲ VAKARĄ

FESTIVAL RESTORANE IR BARE
50 EAST 26TH STREET, NEW YORKE
1962 M. VASARIO 24 DIENA, 7 VAL. VAKARE

Lietuviškos vaišės, šokiai ir kitos staigmenos,
grojant RŪTENIO ORKESTRUI
(ėjimas \$5.00; studentams \$2.00)

SKYRIAUS VALDYBA

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS

280 Union Avenue Brooklyn 11, N. Y.

BARAS IR RESTORANAS. Salės koncertams,
šokiams ir kitokioms pramogoms.

Susirinkimai - nemokamai. Spaudos kioskas
V. Senkus, ved.

Telefonas: EVergreen 4-9672

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai
vedybiniams ir kitokiems pokyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi.

TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apdraudos AUTO Specialistas

Any car - Any age driver

ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N. Y.
Tel. MAIn 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON

660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius

410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

VIENYBĖ

Vasario 16 minėjimas New Yorke įvyksta ši sekmadienį vasario 18 d. Webster Hall 4 val. p. p. Pradedama punktualiai.

Vienybės metinis koncertas ir Juozo Tysliavos akademija įvyks sekmadienį, kovo 11 d. 3:30 val. p. p., Franklin K. Lane High School auditorijoje Woodhavene. Plačiau apie programą bus parašyta sekanciam numeryje.

Salomėjos Narkėliūnaitės išpūdžiai iš jos apsilankymo Lietuvoje, pavadinti "New Yorkas - Vilnius ir atgal", kuriuos Vienybė išleido atskiru priedu savo skaitytojams, galima gauti ir neskaitytojams, prisiuntus Vienybei 1 dol.

Pranas Rručas, White Horse Tavern savininkas, su šeima išvyko į Floridą.

Kun. Lionginui Jankui, energingam BALFO centro reikalų vedėjui, šiemet sukanka 50 metų amžiaus sukaktis.

Stasys Gudas, naujosios ateivijos veikėjas, pasitraukė iš New Yorko ALTO kaip tautininkų atstovas. Jo vieton paskirtas Juozas Maurukas.

Dr. Alb. Aviža su broliu Vytautu gavo iš Lietuvos pranešimą, kad ten mirė jų motina, sulaukusi 72 m. amžiaus. Ji gyveno Žemaitkiemio mieste-lyje, Ukmergės apskr.

Stasys Jakštas Brooklyne ruošia platesnę studiją apie lietuvių-lenkų kaitynes ties Suvalkais 1920 m.

leškoma

Stankūnienė-Juciūtė Aleksandra, Jokūbo duktė, mano motinos Venckienės - Juciūtės Juzefos sesutė, gyvenusi iki 1961 m. New York mieste, Ji buvo kilusi iš Kražių vals., Pašilės apyl., Raseinių aps. ir į JAV atvykusi iš Lietuvos caro laikais. Ji turėjo keletą vaikų. Kas apie ją žinotų, prašau rašyti šiuo adresu:

Lietuvos TSR, Tauragė, Gagarino gatvė, 58 nr. Tekorienei-Venckutei Jadvygai, Prano dukterias

Vienybei aukojo

D. Cziras	
Lawrence, Mass.	3,00
V. Grajauskas	
Cliffside Park, N. Y.	3,00
A. Jurskis	
Philadelphia, Pa.	3,00
Norman Karasa	
Ft. Lauderdale, Fla.	3,00
E. Karmazinas	
Woodhaven 21, N. Y.	3,00
Bruno Minet	1
Lynbrook, L. I., N. Y.	3,00
J. Montvila	
Brooklyn, N. Y.	3,00
I. Paukstys	
Brooklyn, N. Y.	3,00
A. Razutis	
Los Angeles 27, Calif.	3,00
Gene Stupkitis	
Long Island, N. Y.	3,00
F. Urban	
Ozone Park 20, N. Y.	3,00
V. Trumpa	
Washington 19, D. C.	3,00
J. Valušaitis	
Stamford, Conn.	3,00

Visiems nuoširdžiai dėkojama. Aukotojų sąrašas bus tęsiamas.

Mečys Anuška-Anuškevičius, brooklynietis, Lietuvoje buvęs teisininkas-advokatas, mirė vasario 12 d. Buvo pašarvotas savo namuose, o palaidotas iš Apreiškimo bažnyčios į Šv. Kryžiaus kapines. Liko žmona, sesuo ir giminės bei artimieji.

Jurgis Čerkauskas, kunigas, mirė vasario 14 d. Buvo 72 metų amžiaus. Kilęs nuo Žagarės.

Pranas Sreibakauskas - Sneider išrinktas Newarko Liet. dem. klubo valdybos pirmininku. Kiti valdybos nariai yra: M. Strimiekienė - vicepirmin., Ieva Trečiokienė - prot. sekr., St. Augūnas - fin. sekr., Pr. Strimiekis - išd. ir O. Grimalauskienė - maršalka. Šis klubas turi apie 200 narių.

Pranui Narvydui, žymiam tautinės srovės veikėjui ir dideliu patriotui, šiemet sukanka 75 m. amžiaus. Jo sukakties paminėjimu rūpinasi neolituonai, kurių jis yra mecenatu.

Inž. Jurgis Bobelis, gyvenęs Croton, Conn., neseniai Pfizer fabrike gavo žymią poziciją. Apie jį buvo parašyta Pfizer kompanijos biuletenyje.

P. Lisauskas, žinomas Mas-petho biznierių staigiai susirgo. Daktaro priežiūroje gydomas namuose.

VASARIO 16 MINĖJIMAI

Stamford, Conn. vasario 18, 3:30 val. p. p. Genovese Steak House. Pagrindinis kalbėtojas bus dr. P. Vileišis. Meninėje programoje dalyvaus: V. Bražėnas, J. Rūtenis ir J. Čerčienė.

Bridgeport, Conn. vasario 18, 4 val. Šalia meninės programos bus S. Narkėliūnaitės filmas iš jos apsilankymo Lietuvoje peraitą vasarą.

Praeitą šeštadienį, vasario 10 d., Vienybės sukakties proga, redakcijoje lankėsi nemažai svečių, kurie ta proga susipažino ir su laikraščio ofsetine technika. Kairėje - V. Tysliavienė demonstruoja vėliausią automatišką mašinėlę, kuri naudojama laikraščio tekstui rinkti. Svečių tarpe - Elena Kulber-Kulbokienė; J. Valakas, J. Šleoeys, red. S. Narkėliūnaitė ir kt. Dalyvavo ir kitų kalbų laikraščių atstovai. J. N. Tysliavos nuotraukos

Vienybės 76 m. sukaktuves švenčiant. Nuotraukoje - Vienybės bendradarbis J. Valakas, Nowy Swiat atstovas Juozas Dubicki, red. Salomėja Narkėliūnaitė, Nowy Swiat korespondantas Anthony Brzenk, Ona Valaitiene. Sukaktuvių proga gauta aukų ir naujų skaitytojų.

Laiškas Salomėjai Narkėliūnaitėi

Mieła Salomėja,

Noriu Tau padėkoti už tai, kad parašei savo keltonešį į Lietuvą išpūdžius, kuriuos Vienybė taip gražiai išleido ("New Yorkas - Vilnius ir atgal"). Susijaudinusi rijau kiekvieną žodį. Tu, tik nuoširdžiai kalbėdama, galėjai žmogų taip jautriai nuteikti.

Ar nori žinoti, kokie žodžiai man ištraukė graudžias ašaras? Gi tenai, kur rašai apie savo krikštaitėvo žmonos ranką, kurią Tu pabučiavai ir išsireiškei, kad ji buvo kieta, kaip odos gabalas.

Tuo Tu man priminei mano dėdinas ir tetas, kurioms aš irgi pabučiudavau rankas ir kurių rankos būdavo kietos ir dažnai purvinos. Bet aš žinojau, nuo ko jos tokios, ir man jos buvo mielos. Tie Tavo žodžiai man priminė ir mūsų kai kuriuos žmones, kurie su pasipiktinimu sutinka žinlą, kad tokia ir tokia karvų melžėja ar kiaulių šėrėja tapo apdovano-ta ar atžymėta. Aš negaliu suprasti, kaip jie gali žiūrėti su tokia panieka į žmogų, kuris jiems duoną uždirba. Ypač man šturpu, kai kumečio vaikas, net mokslo ragavęs, išleidžia iš savo burnos tokius žodžius, nors ir jo paties tėvu rankos kietos, kaip padai.

Dar nemažiau stebiuosi, kad buvo tokių, kurie norėjo uždėti areštą ant tavo filmo bei žodžių. O pastebėjau tai bent keliuose laikraščiuose.

Girdi, mes vaikams aiškina-me šiaip ir taip, o čia parodoma, kad Lietuvoj gėlės žydi, kad gatvės švarutėlės, kad nauji gražūs namai dygsta, kad dirbtuvės kyla, ir tai sugriau-na visas mūsų pastan-gas.

Ko rokie žmonės nori, tikrai sunku suprasti. Juk lietuvis ir Sibiro tundrose iš sunk-vežimio išmestas sugebėjo iš nieko susilipdyti trobelę ir jo-je šilimos prasimanyti. Kodėl gi tas lietuvis turėjo rankas nuleisti savo Tėvynėj?

Iš kai kurių raštų autorių, niekinančių viską, ką mūsų broliai Lietuvoj atskleis, susi-daro išpūdis, kad jie norėtų matyti savo Tėvynę nykstan-čią, žmones, praradusius ambiciją, nebesirūpinančius jo-kia lietuviška veikla, nebeiš-leidžiančius jokių knygų. Buvo net išsireikšta, kad būtų bu-vē gerai, jei visi lietuviai bū-tų išbėgę. Kur? Kad pražūtų savo tautai? Jau ir taip per-daug išbėgo, ir jie leidžia die-nas be naujos savo tautai ir patys liūdesy skęsta. Tik džiaugtis reikėtų, kad mūsų žmonės, likę Lietuvoje, dirba, kruta.

Taip, Salomėja, nuoširdžiai Tau esu dėkinga, ir tai, kiek iš nuotakų sprendžiu, ne aš viena, už tai, kad aprašei ir filme pavaizdavai Tau Lietu-voje leistas aplankyti vietas.

Tavo filmą reikėtų visiems pamatyti. Tavo aprašyti tė-

viškės sodybos vingiuoti ke-liukai, tos dvi žibalinės lem-pos palubėje, ta buvusi Tėvo pieva, kitų dabar šienaujama, tie Tavo seserų palangėj jur-ginal, tebežydi kaip ir anais laikais, ir net ta Tavo dėdie-nė, kuri, besirengdama staty-tis namelį, išėjus samanų pa-sirauti, tapo bepročio nužu-dyta, parodo, kad Tavo akis Tau leistose keliauti vietose daug matė, ir savo išpūdžiuo-se ir filme Tu mums daug pa-sakėi. Tu nukėlei mus į ana-pus ir leidai mums įsitikinti, kad, kaip danguj, taip ir žė-mėj. Argi čia maža ko yra? Argi čia negalima surasti nu-filmuoti šturplių vaizdų? Ir dar kiek!

Man atrodo, kad turėtume būti dėkingi tiems mūsų tau-tiečiams, Tau ar kitiems, ku-rie, nebudami čia kai kieno dirbtiniai daromo priešingo spaudimo, nuvažiuoja į Lietu-vą ir atveža žinių ir vaizdų.

Iš jų, kad ir nepilnumoje, bet vis daugiau galime patirti tik-rrovės, nei jos patriame iš rašinių tų, kurie dedasi eks-pertais, bet faktinai nuo 1944 m. nieko nepamiršo ir nieko neišmoko.

Tai, matai, Salomėja, ko-kias mintis manyje sukėlėi. Žiūrėdama Tavo filmo ir pas-kul skaitydama Tavo išpū-džius, ilgėjais krašto, kuria-me maža parvežta augau, kur tiek mano brangių žmonių te-begyvena. Jei kitokiomis są-lygomis nelemta, tai bent esančiomis, tiek, kiek ir Tu galėjai ir buvo Tau leista, ir aš, rodos, jaučiuosi pasiren-gusi į tokią kelionę leistis.

Pranė Lapienė.

Juozas Kriaučeliūnas, ilga-metis Vienybės skaitytojas Baltimore, Md., mirė vasario 14 d. Nuliūdime liko žmona Petronė, seserys Uršulė Bace-vičienė ir Mary Thomas.

